Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

май 1921 оной ...ин 21-һээ гарана | № 17 (13641) | 1972 оной январиин 21, пятница | Сэн 2 мүнгэн

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТУГ ҮРГЭГШЭД

ТҮРҮҮ ХОНИШОНОЙ ОТАРАДА

ФОТОРЕПОРТАЖ

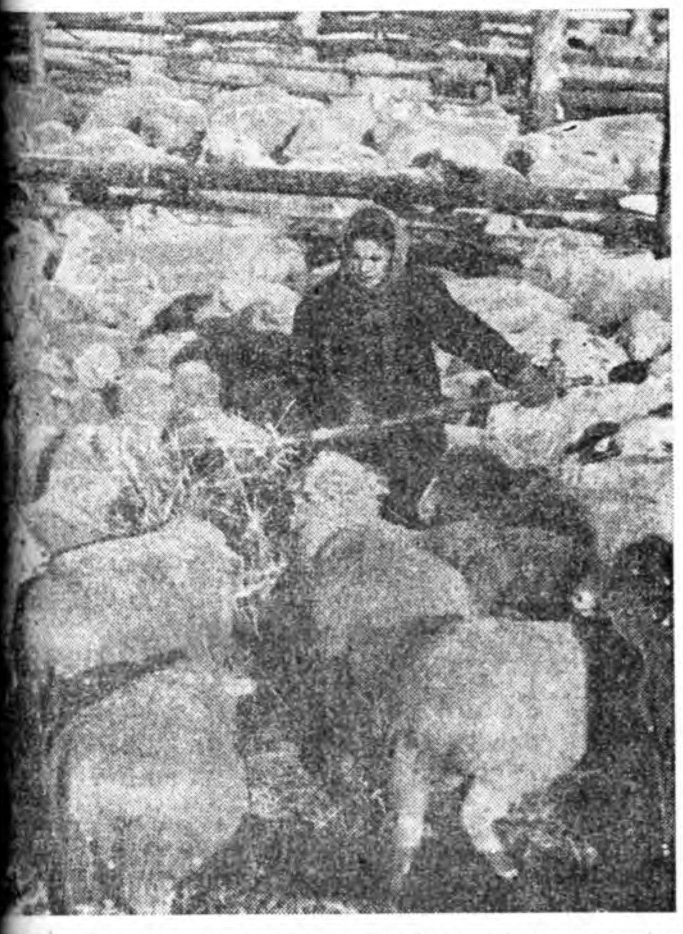

Хориин аймагай Хүрбын совхоздо хурьгад яһала бэлэдхэлтэйгээр абтажа байна. Энэ совхоз 9 мянгаад эхэ хонитой юм. Түл абалгын урдахана совхозой эхэ хонидой бүхы 12 отараһаа гуша гаран хонишод сугларжа, өөһэд өөһэдынгөө арга боломжые харалсажа, шэнэ социалис уялгануудые абаа. Жэшээлхэдэ, совхозой түрүү хонишон Резван Нормалиевич Нурмахметов байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абахаб, мүн табан жэлэй түсэбые дүрбэн жэл соо дүүргэхэб гэжэ мэдүүлээ.

Нүхэр Р. Н. Нурмахметовэй отарын хонишод үнгэрэгшэ жэлдэ хонин бүриһөө хурьга түлжүүлээ юм. Р. Н. Нурмахметов өөрынгөө нүхэр Аминя Габуракиковатай хоюулан хонишодоор 9-дэхи жэлээ ажаллажа ябана. Тэдэнэрэй даажа абаһан отара Хонхи гэжэ нютагта байрладаг. Отарадань 441 эхэ хонид харууһалагдана. Хонидойнь байра дулаалагданхай.

Байраа соо ороод харахада, хурьга абахада хэрэгтэй хаалта хаамжа, хюрөөгэй хибэдэһэн, шпагат гэхэ мэтэ бэлдэгдэнхэй.

Ветеринарна аптечкэ, элбэг минеральна бодосуудшье бии.

Таһалга бүхэндэ хэдэн хурьгадай эдеэлхэ тэбхэрхэн хобоонууд табигданхай (тэрэ хобоонуудые хонишон Резван бүхэли зундаа өөрөө хээ).

Р. Н. Нурмахметов өөһэдынгөө хүсөөр хонидтоо хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абадаг заншалтай. Мүнөө түрэхэ хонин бүридэ үдэрэй нэгэ килограмм хүрэтэр үбһэ, 200 грамм талха таряанай зүйл эдюулэгдэнэ. Үшөө нарһанай ногоон шэлбүүһэн асаргданхай.

Хонишодой үбэлжэдэг байрануудаар үнжөөд лэ, совхозрабкоопой автолавка эд бараа, хубсаһа хунар асаржа наймаална. Тэрэнэй жолоошон-наймаалагша Иван Кузьмин һаянай хонишодто үдэр бүриин айлшан болоно.

— Байгша ондо минии даажа абаһан хонид нэгэ бага оройтожо хурьгалха юм. Иигээд январь һарын һүүлээр хурьгаднай адхаржа захалхань гээшэ, — гээд Р. Нурмахметов хөөрэнэ.

Бүри һаяхан совхозой бүхы хонишод Нурмахметовэй отарада ерээд, байра байдалтайнь һайн танилсажа, хайшан гээд эхэ хонин бүриһөө хурьга абахаб гэһэн асуудалаар хөөрэлдэһэн байна

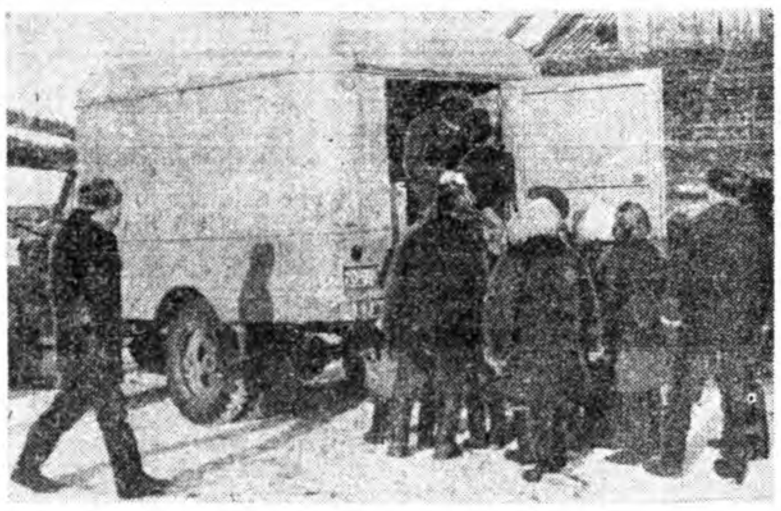

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Хүрбын совхозой суута хонишон Р. Нурмахметов; Резван Нурмахметовичэй нүхэр Аминя Габуракикова хурьгалха хонидоо эдеэлүүлжэ байна; автолавкын жолоошон И. Кузьмин; совхозой хонишод Нурмахметовэй отарада.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭДЭНЭРТЭ ЭТИГЭМЭЭР

...ын аймагай «Мир» колхо... хоёрдохи отделениин түб ...һаа баруун тээ, хоёр модо... ...хи Булаг гэжэ газарта ...й байра харагдадаг. Энэ ...аймагай түрүүшүүлэй нэ... ...алагша хонишон Гомбо ...вич Пансаловай отара юм. ...о Пагбаевич зургаан жэлэй ...а хонин ажал дээрэ хү... ...һайн түл абаһан, дүй дүр... ...й болоһон хонишон. Үнгэр... ...70—1971 онуудта тэрэ ...хонин бүриһөө 101—102 хурьга абажа түлжүүлһэн байна.

Ехэ амжалта түйлаһанайнгаа түлөө Гомбо Пагбаевич КПСС-эй Буряадай обкомой Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан, аймагайнгаа түрүүшүүлэй Хүндэлэлэй самбарта гараһан юм. Үнэн сэхэ коммунист, түрүү хонишон Гомбо Пагбаевич колхоз, мүн аймаг соогоо хүндэтэй болоһоор үнинэй.

Энэ хүнтэй сугтаа тэрэнэй нүхэр Сэсэгма Пансалова, Тамара Аюшеева гэгшэд ажаллана. Мүнөө жэлдэ түрүүшынхеэ хурьалха хонидые нүхэр Пансалов харууһалжа, түл абалгада «унаһан малгайгаа абангүй» бэлдэжэ байна. Хурьгадай таһагууд бэлэн, хото хорёо соонь дулаан, сэбэр. 100 түлгэ хонин бүриһөө 90 хурьга түлжүүлхэ социалис уялга Гомбо Пагбаевич абанхай.

Үнгэрһэн намар эрхим хонишод өөһэдынгөө хүсөөр 400 центнер үбһэ, 200 центнер горох ба обёосой холисо, 150 центнер һолоомо бэлэдхэжэ абаа. Мүнөө түлгэ хонин бүхэндэ сүүдхэдээ 300 грамм талха таряанай зүйл нэмэнхэй.

Гомбо Пагбаевич 640 түлгэ хонитой. Хонидынь тобир тарганууд.

В. БАИНОВ.

ТАРГАН МАЛ ТУШААГДАБА

...най Карл Марксын нэ... ...этэ колхозой үхэршэд ... туршада хаража ...ин шахамалнуудаа һайн эдеэлүүлжэ, гүрэндөө ...дэлбэг мяха тушааха ...тотой ажаллаһан бай... ...ахын мал шахан тар... ...лха 2 гүүртэдэ хамта ...ээ 306 хашарагууд эдеэ... ...дэжэ байһан юм. Үхэр... хаража байһан малаа ...а оной январиин 6-да ...най комбинат ябуулба. ...эр гүрэндэ тушаагда... шахамал бүхэнөө 366 ...раммда хүргэжэ ша... Үхэршэдэй габшагай ...эр хүдэлһэнэй ашаар ...внай гүрэндэ мяха ху... ...ха хахад жэлэйнгээ ...б амжалтатайгаар ...збэ. Һаянай мэдээгээр ...мнай гүрэндэ 1127 центнер тарган мяха тушааба.

Энэ шухала хэрэгэй дүүргэлтэдэ малшад Эрдынеева, Дондупов гэгшэд ехэхэн хубитаяа оруулаа гэжэ онсолон тэмдэглэхэ шухала. Нүхэр Дондупов Лубсама нүхэртээ 161 хашарагуудые харууһалһан байна. Энэ ажалша бүлын шахажа байһан үхэр бүхэн гүрэндэ тушаагдаха үедөө 420 килограмм болобо. Эдэнэрэй гүрэндэ тушааһан малай 95 процентнь тарганаар абтаа. Малшадай эрхимээр ажаллаһанай ашаар колхоз гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб дүүргээ.

Б. РИНЧИНОВ,
колхозой түрүүлэгшэ.
Баргажанай аймаг.

ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭНЬ ДАМЖАГГҮЙ

Эртэ үтлөөгүүр Залаагай һү һаалиин гүүртэдэ хүрэжэ ерэхэдэмнай, һаалишад үнеэдээ һаажа дүүргэнхэй, хашаа хорёогоо сэбэрлэжэ тухагүй байба. Энэ гүүртын коллектив жэлһээ жэлдэ үндэр амжалтануудые түйладаг, ажахы дотороо хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг заншалтай юм.

Эндэхи малшад үнгэрэгшэ жэлдэ габшагайгаар ажаллаһанай ашаар түсэбһөө гадуур 47517 килограмм һү гүрэндэ тушааһан байна. Энэ шухала хэрэгэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ хэрэгтэ һаалишад Тогзыма Закирова, Дарима Ачитуева, Цыретор Галданова, Раиса Кулакова болон бусад ехэхэн хубитаяа оруулжа шадаа. Эндэхи малшад диилэнхи ажал хүдэлмэринээ оньһон техникын хүсөөр бүтээдэг болонхой.

Үбэлэй туршада үнеэн бүриһөө ехэ һү һаажа абахын тула һаалишад шармайн оролдожо байнхай.

Тэдэнэй даажа абаһан социалис уялганууд һаалишадай буланда үлгэгдэнхэй. Арбан хоногой дүнгөөр эрхимлэжэ гараһан малшадта шан барюулагдажа байдаг. Мүн эндэхид оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилхынгөө хажуугаар, сүлөөтэй сагтаа шэнэ ерэһэн газетэ, журналнуудые саг болзортонь абажа уншадаг гуримтай.

Мүнөө энэ гүүртын коллектив 9-дэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ бүри ехэ амжалтануудые түйлаха зорилго урдаа табинхай ажаллана.

С. БИЛИКТУЕВ.
Сэлэнгын аймагай
Ноёхон нютаг.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

Н. В. ПОДГОРНОТОЙ КЭНДЗО КОНО УУЛЗАБА

Январиин 19-дэ СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түрүүлэгшэнэрэй уряалаар Советскэ Союзда ерэһэн Японой парламентын советнигүүдэй палатын түрүүлэгшэ Кэндзо Коно СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнотой уулзаба.

Айлшантай хамта тэрэнние үдэшэжэ ябаһан хүнүүд ба Японһоо Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Кинья Ниидзэки байлсаа.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөндэ СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түрүүлэгшэнэр А. П. Шитиков, Я.С.Насриддинова, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй Верховно Соведэй депутат В. М. Кожевников байлсаа.

Хоёр талада һонирхолтой уласхоорондын зарим шухала асуудалнуудаар һанамжанууд андалдагдаа.

Һүүлэй жэлнүүдэй туршада совет болон япон парламентаринуудай хоорондо холбоон бэхижэнэ, хүгжэнэ гэжэ Н. В. Подгорный ханангяар тэмдэглээ. Энэ холбоон хоёр оронуудай аша туһада бүри гүнзэгырхэ байһандань, СССР-эй ба Япон хоёрой хоорондохи хани харилсаае саашадань хүгжөөлгэдэ, дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ туһалха байһандань этигэжэ байһанаа Н. В. Подгорный мэдүүлээ.

Кэндзо Коно манай орон дотор айлшалһан тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

— Палатын түрүүлэгшээр намайе һунгаһанай һүүлээр эгээн түрүүн Советскэ Союз айлшалжа ерээб,—гээд тэрэ хэлээ.— Тиигэжэ зүб юумэ хээб.Манай оронуудай хоорондохи хүршэ ёһоной харилсаануудые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалхын тула бүхы хүсөөрөө оролдохоб. Айлшалһан газартамни намайе ехэ хүндэтэйгөөр, дулаанаар угтан абаа.

Совет хүнүүдтэ гүнзэгы баяр тэрэ хүргөө.

СОВЕТ-ЕГИПЕТ ХӨӨРЭЛДӨӨН

КАИР. (ТАСС). Худалдаа наймаанай, экономическа харилсаануудые хүгжөөхэ асуудалаар тэндэ совет-египет хөөрэлдөөн эхилбэ. Хамтын комитет байгуулагдаа. Тэрэнние араб оронһоо премьер-министрэй орлогшо, экономикын ба гадаадын худалдаа наймаанай министр Мухаммед Абдалла Мерзабан толгойлно, Совет оронһоо — СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев толгойлно. Хоёр талын экономическа харилсаануудые хүгжөөхэ, энэ талаар хоёр оронуудай хани харилсаае үргэдхэхэ арга боломжонууд зүбшэн хэлсэгдээ.

ДЭЛХЭЙН ЖАРАН ОРОНУУДТА ЭЛЬГЭЭГДЭНЭ

«Энергомашэкспорт» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэл энергетическэ ба электротехническэ түхеэрэлгэнүүдые дэлхэйн жаран оронуудта худалдана.

Һүүлэй табан жэлэй туршада экспортын хэмжээн хоёр дахин ехэ болоо гээд январиин 19-дэ болоһон пресс-конференци дээрэ «Энергомашэкспортын» түрүүлэгшэ Г. А. Зарубкин мэдээсээ.

Жэшээлхэдэ, табан гидро-ба теплоэлектростанцинуудта хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүд Инди эльгээгдээ. Мүн ГДР, Польшо, Норвеги болон бусад оронуудта энергетическэ түхеэрэлгэнүүд худалдагдана

ТҮҮХЫН ЭРДЭМТЭДЭЙ ҮҮСХЭЛ

Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо түүхын эрдэмтэд һонирхолтой үүсхэл гаргаа. Тэдэнэр город болон хүдөө тосхонуудай, фабрика болон заводуудай, колхоз болон совхозуудай түүхэ бэшэлгээр дүй дүршэлөө андалдаха гэжэ шиидээ. Энэ хүдэлмэри дэлисэ ехэтэй байха ба эрдэм шэнжэлгын үндэһэ һуури дээрэ табигдаха байна. Энэ асуудалда бүхэсоюзна научна конференци зорюулагдаха юм.

РОССИН БЭЛИГ ТАЛААН

Январиин 18-да РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ хүдөөгэй уран һайханай самодеятельностиин Бүхэроссин харалгын эмхидхэхы комитедэй түрүүшын зүблөөн болобо. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Россин арадай бэлигтэйшүүлэй энэ һайндэр 1972—1973 онуудта үнгэрхэ байна. Энэ харалгын түгэсхэлэй концертнүүд хойто жэлэй мартда Москвада болохо. РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ВЛКСМ-эй ЦК-гай 10 диплом баталагдаа. Хүдөөгэй уран һайханай самодеятельностиин эрхим хабаадагшад эдэ дипломуудаар шагнагдаха. Харалгын уран һайханай хүтэлбэрилэгшөөр СССР-эй арадай артист И. М. Туманов баталагдаа.

Хабарай тарилга

КАРШИ. (ТАСС-ай корр.). Узбекистанай урда зүгтэ түрүүшын бороо оробо. Тиигэжэ газар һайса шиигтүүлээ. Кашкадарьинска, Сурхандарьинска областьнуудай механизаторнууд шэниисэ тарижа эхилээ. Мүнөө жэл Узбекистанда 200 мянган гектарһаа дээшэ газар дээрэ хабарай тарилга хэгдэхэ.

БАНГЛАДЕШТЭ СОВЕТ ОРОН ТУҺАЛНА

Зүүн Бенгалида дайн сэрэгэй болиһон тухай мэдээсэлые бүхы совет хүнүүд, тэрэ тоодо Совет ороной Улаан Хэрээһэнэй гэшүүд ехэ ханангяар угтаа. Бангладеш ороной арад мүнөө ямар бэрхэшээлдэ орооб гэжэ Совет ороной Улаан Хэрээһэнэй гэшүүд һайнаар ойлгоно. Дайнай хойшолонгые усадхалгада туһалха зорилгоор, Совет ороной Улаан Хэрээһэнэй гүйсэдком ехэ ашаа Дакка хото эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри абаа. Энэ хадаа Индиһээ нютагаа бусажа ерэһэн хүнүүдтэ, мүн Бангладешэй хүн зондо туһаламжа болгогдохо юм. Январиин 18-да «ИЛ-18» гэжэ тусхай самолёт Дакка ошоо. Тэрэ Бангладешэй Улаан Хэрээһэнэй обществодо эдеэ хоол ба элдэб янзын медикаментнүүдые абаашаа.

(ТАСС).

...СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

...эр И. И. ПОПОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

...бликын комсомолой болон арадай гэгээрэлэй эмхи зургаа... ...үнш удаан саг соо аша туһа ехэтэйгээр хүдэлһэнэйнь, мүн ...үдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһанайнь түлөө түрэ... ...һаһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, Улаан-Үдын ой модо... ...икумэй директор Попов Иван Иннокентьевичые Буряадай ...й Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шаг...

...ай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Б. СЕМЕНОВ.
...дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
К. МАСЛОВ.
...-Үдэ, Соведүүдэй байшан. 1972 оной январиин 19.

ХҮЛЕЭҺЭН ҮДЭРНАЙ ЕРЭЭЛ

Шэнэ жэлэй һара хахадлажа, республикымнай колхоз, совхозуудай эхэ хонидой отарануудта хаа хаанагүй түрүүшын хурьгад гаража захалаа. Тиимэһээ манай корреспондент ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдтэй телефоноор хөөрэлдэхэдөө, хонидой түл абалгые ямараар угтаһан ба энэ шухала кампаниие ямар бэлэдхэлтэйгээр эхилһэн тухайнь һонирхожо, хэдэн асуудал табиһан байна. Тэдэнэй харюуень доро толилбобди.

Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой парткомой секретарь А. Б. ЦЫДЕНДОРЖИЕВ:

— Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ манай ажахын хонишод бүхы 6.500 эхэ хониниһоо 5.230 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 3 килограмм 300 грамм нооһо хайшалжа, гүрэндэ тушаахаар түсэблэнхэй юм. Тиин энэ даабари, зорилгоёо бэелүүлхын тула хонишоднай горитойхон оролдолго гарган ажаллаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Халуун намарһаа хойшо хурьгад, хонидойнгоо байра шэнэдхэн заһабарилжа дулаалһан ба үбһэ тэжээлыень хүсэд хүрэхөөр газаагаа зоожэ оруулһан байна. Гадна эдэ бүхы ажалай түлэг хэгдэжэ байха үеэр совхозой партийна, профсоюзна организаци болон дирекци заһабарилгын хүдэлмэриие нэгэшье үдэр таһалдуулхагүй, хинан шалгаха, тусхай комисси эмхидхэһэн юм. Энээнэй ашаар ниитын малай үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ ажал унжагайрангүй, саг соогоо бүтээгдээ бэлэй. Тиигэжэ бүхы хүдэлмэреэ эмхитэйгээр дүүргэһэн хонишоднай шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо хурьгадаа абажа захалаа, Мүнөө һүүлэй мэдээнэй ёһоор, совхоз доторнай мянга шахуу хурьгад абтаад байна. Хурьга абалга үнинэй хонишод Цырен-Дулма Дармаевагай, Иннокентий Евсюковой даадаг отаранүүдта эмхитэйгээр ябуулагдана. Эндэ сүүдхын туршада 35—40 хурьган абтана. Мүн ондоошье отарануудтань түл абалга мүн лэ урагшатай.

Хонишоднай нарай хурьгадаа зооветеринарна мэргэжэлтэдэй заабаряар харууһалдаг заншалтай. Отара бүхэндэ түргэн туһаламжын ветеринарна аптечкэ бии. Хонишоднай түл абалгаяа гол түлэб февраль һарын хахадлатар дүүргэхээр хараална. Тиигэжэ абаһан уялга, хараалһан түсэбөө сүм дүүргэхээр шиидэнхэй юм.

Бэшүүрэй аймагай гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин главна зоотехник М. Д. КИСЛОВ:

— Урдахи жэлнүүдтэ хонишодойнгоо түл абалгые гол түлэб январь, февраль һарануудта үнгэргэхөөр, эхэ хонидоо августын эхинһээ үрэжүүлдэг байһанаа нёдондо сентябрь һараһаа эхилээ һэмди. Ямар ушарһааб гэбэл, нэгэдэхеэр, август соо хонидоймнай хүшэ тамир һанаһанда хүрэмөөр бэшэ, хүсэд таргалаагүй байдаг. Тиимэһээ үрэжүүлгэмнай удаан унжагайрхаяа ядагшагүй. Энээние хараадаа абан, олонхи ажахынууднай хонидоо февраль, март һарануудта хурьгалуулхые шиидэһэн байна. Гадна энэ талаар бэлэдхэжэ абаһан үбһэ тэжээлэйнь нөөсэ хараада абтаа юм бэзэ.

Аймагаймнай колхоз, совхозууд байгша ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 85 хурьга үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлхээр түсэблэнхэй. Тиихэдэ үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы ажахынуудаараа 100 эхэ хонин бүриһөө 104 хурьга абажа түлжүүлһэн «Победа» колхозой хонишод бүришье ехэ уялга абанхай. Тэрэшэлэн мүнөө эдэ үдэрнүүдтэ Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоздо түл абалга түлэг эхилээд байна. Һаяын мэдээгээр тус ажахын хонишод бүхыдөө 650-яад хурьга абажа, түлжүүлжэ байнхай. Энэ совхоз хамтадаа 2.200 эхэ хонитой юм.

Аймагай ажахынуудай хонишод абаһан уялга, хараалагдаһан түсэбөө дүүргэхын тула али бүхы арга боломжоёо хүсэд хэрэглэхые оролдоно. Мүнөө колхоз, совхозууд түл абалгые хинан шалгажа, дутагдалыень элирүүлэн, саг дарыдань усадхажа байха арадай хиналтын постнууд эмхидхэгдээ. Энээндэ гол түлэб ажахынуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд хабаадуулагданхай. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, манай аймагай хонишод энэ шухала кампаниие һаяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ, хараалһан зорилгоёо сүм бэелүүлхэ дүүрэн аргатай гэжэ тэмдэглэмээр.

Манай хөөрэлдөөн

Экономическа һуралсал

ТООЛОХО, АЛМАХА, АРЬБАЛХА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев партиин XXIV съезд дээрэ хэһэн тоосоото элидхэл соогоо иигэжэ хэлэһэн байдаг: «Ленинэй захяа заабаринуудые бодото хэрэг дээрэнь бүрин дүүрэнээр бэелүүлхэ, бүхы хүдэлмэришэд, колхозникууд, интеллигенциин — партиин экономическа политикые бэелүүлхын түлөө ушар ёһо мэдэхэ тэмсэлшэд болохо, тиихэ зуураа, өөһэдынтөө бэлиг шадабари, эдэбхи үүсхэл, ажахые эрхилхэ һүбэлгэн бэрхэ шанараа бүримһэн харуулжа шадаад, гүрэн түрын мэдэлтэйгээр ажаллаха ябадал түйлаха гээшэ манай уялга мүн». Энэ заабаринь хүдөө ажахын экономикые һайжаруулха талаар манай аймагай партийна организациин гол зорилго болоно. Ушар тиимэһээ энэ зорилгоёо бэелүүлэн, аймаг дотороо экономическа һуралсал үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө оролдодог байнабди. Эхин партийна организацинууд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые шудалха, тэрэниие ажалшадай дунда ойлгуулан тайлбарилха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулаа. Съездын материалнуудые шудалха тусхай 10 һургуули, 13 кружок эмхидхэгдэһэн юм. Аймаг доторнай экономическа эрдэмэй үндэһэ һуури шудалха 16 һургуули тоологдоно. Гэхэтэй хамта, бүхы ажахынууд, предприятинууд, эмхи зургаануудта теоретическэ семинарнууд үнгэргэгдэдэг, экономическа асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шудалдаг болонхой. Капитализмын ба социализмын политическэ экономи шудалха 32 курса эмхидхэгдэһэн байна. Комсомолой политическэ һуралсалда 25 кружок байгуулагданхай. Тэрэ кружогуудай хэшээлнүүд дээрэ социалис экономико тухай хөөрэлдөөнүүд болодог. Жэшээлхэдэ, Хяагтын бүд нэхэлгын фабрикада тиимэ 6 кружок хүдэлдэг юм. Тэрэ кружогто хабаадагшад экономическа асуудалнуудта нилээд ехэ анхарал хандуулдаг. Эдэ бүхы һургуулинууд ба кружогуудта хэшээлнүүдые үнгэргэхөөр дүй дүршэлтэй, политическэ талаараа бэлэдхэл һайнтай хүнүүд хабаадуулагдана. Бүхы 124 пропагандистын 96-ниинь партиин гэшүүн, 91 хүниинь дээдэ һургуули дүүргэһэн.

Үнгэрэгшэ жэлдэ партиин райкомой дэргэдэ партийна эдэбхитэдэй һургуули нээгдээ һэн. Энэ һургуулиин хэшээлнүүдые үнгэргэхын тула республикын эрдэмтэд, КПСС-эй обкомой лекторнууд болон бусадшье мэргэжэлтэд ерэдэг. Тус һургуулиин бүхы хэшээлнүүдынь урид табигдаһан түсэбөөр үнгэргэгдэдэг гээшэ.

Экономическа һуралсал эрхим һайнаар эмхидхэжэ шадабал, ажал хүдэлмэридөө горитой амжалтануудые түйлаха аргатай байнабди. Энэ талаар зарим тэды тоонуудые дурдаха хэрэгтэй. Манай аймаг мяха, һү, үндэгэ, нооһо гүрэндэ тушааха үнгэрэгшэ жэлэй түсэбүүдые бүрин дүүргэнхэй. Жэшээлхэдэ, гүрэндэ мяха тушааха түсэб 115 процент, үндэгэн — 145 процент дүүргэгдээ.

Эдэ бүхы амжалтануудые түйлахада аймагай пропагандистнуудай хубита бии юм бэзэ. «Родина» колхозой Шаазгай тосхондохи экономическа эрдэмэй үндэһэ һуури шудалдаг һургуулиин пропагандист И. М. Степанов, Наушкиин мяха-консервын комбинадһаа — К. Ц. Шагланов, «Пограничный» совхозһоо — Ф. И. Кушнарёв, ажаһуудалай хэрэгсэлнүүдые хангадаг Хяагтын комбинадһаа — Н. Д. Воробьёв, Хяагтын шанаржуулгын фабрикаһаа Г. Н. Малевская болон бусад аймагай эрхим пропагандистнуудай тоодо оролсоно. Жэшээлхэдэ, Хяагтын шанаржуулгын фабрикын экономическа эрдэмэй үндэһэ һуури шудалха һургуулиин пропагандист, фабрикын түсэблэгшэ-экономист Галина Павловна Малевская пропагандистаар ажалладаг. Энэ пропагандист хэшээлнүүдээ үнгэргэхэдөө, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые, фабрикынгаа ажабайдалһаа абтаһан тоо, баримтануудые шадамараар хэрэглэдэг, диафильмнүүдые харуулдаг, шагнагшадтаа конспект табюулдаг юм. Тиимэһээ тэрэнэй хэшээлнүүд хододоо һонирхолтойгоор үнгэрдэг, фабрикын хүдэлмэрилэгшэд экономическа эрдэмээ дээшэлүүлхэ талаар ехэ һүмэ ойлгожо абадаг. Энэнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ажалдаа амжалта түйлахадань туһална бшуу. Үшөө нэгэ жэшээ абажа дурдая. «Пограничный» совхоздохи экономическа һуралсалые тус совхозой директор Фёдор Иннокентьевич Кушнарёв хүтэлбэрилдэг юм. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг һургуулида колхозой мэргэжэлтэд, дунда зиндаанай хүтэлбэрилэгшэд, тоо бүридхэгшэд, ветеринарна фельдшернүүд болон бусадшье — хамта дээрээ 40 гаран хүн һуралсадаг. Тус һургуулиин хэшээлнүүд һарадаа хоёр дахин, саг болзортоо үнгэргэгдэдэг. Эндэ һуралсагшад совхозойнгоо экономическа дүнгүүдые бүхы талаһаань шэнжэлэн үзэхэһөө гадна, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые үндэһэлэн, түсэбэй ёһоор гол шухала теоретическэ асуудалнуудые шудалдаг байна. Теориин ба практикын асуудалнууд хоорондоо хододоо нягта холбоотой байха ёһотой гэһэн заабарине пропагандист Кушнарёвой хэшээлнүүд элеэр гэршэлжэ үгэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй турша соо экономическа һуралсал һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар энэ совхозойхид ажалдаа амжалта түйлаа гэхэдэ алдуу болохогүй гэжэ һананаб. Гүрэндэ мяха, һү, нооһо тушааха түсэбүүдээ «Пограничный» совхозой коллектив холо үлүүлэн дүүргэһэн байна. «Ажалшадай экономическа һуралсалые һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые хүтэлбэри болгон, экономическа һуралсалай талаар олоһон дүй дүршэлөө хэрэглэхэ зуураа манай партийна организацинууд экономическа һуралсалай удха шанарые саашадань һайжаруулха, үргэдхэхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри хэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо экономическа һуралсалай асуудалаар үгтэһэн заабаринуудые дүүргэхын тула аймагай бүхы ажахынуудай, предприяти болон эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдые, партийна организацинуудай секретарьнууд болон тэдэнэй орлогшонорые суглуулжа, зүблөө үнгэргэһэн байнабди. Энэ зүблөөн дээрэ экономическа һуралсал улам һайжаруулха, түйлаһан амжалтаяа улам арьбадхаха, экономическа һуралсалые партийна организацинуудай зүгһөө хүтэлбэрилхэ, эмхидхэхэ, хинаха хэрэгтэй гэжэ заагдаһан байна.

Энээнтэй хамта бидэнэр пропагандистнарай кадрнуудые бэлдэхэ, тэдэниие һургаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулнабди. Партиин райкомой табиһан түсэбөөр пропагандистнарай семинарнууд үнгэргэгдэдэг байна. Январиин эхеэр болоһон пропагандистнарай семинар дээрэ «1971 оной түсэб дүүргэлгын дүнгүүд ба саашанхи зорилгонууд», «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэ үндэһэлэн, пропагандын ээлжээтэ зорилгонууд», «Партийна пропагандист — эмхидхэлшэ ба хүмүүжүүлэгшэ», «Уласхоорондын байдал тухай» гэһэн асуудалнуудаар элидхэлнүүд шагнагдаһан, зүбшэн хэлсэгдэһэн, түрүү пропагандистнууд дүй дүршэл тухайдаа хөөрэһэн байна. Жэшээлхэдэ, «Родина» колхозой пропагандист В. И. Катаманов суглаагшадта өөрынгөө ажал хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ, хэшээлнүүдые үнгэргэхэ методикын асуудалнуудта дэлгэрэнгыгээр тогтожо хөөрэһэн байна. Мүн тэрэшэлэн «Ленинэй туг» гэжэ аймагай газетын хуудаһануудта политическэ, экономическа һуралсал тушаа статьянууд ходо толилогдожо байдаг. Иихэлээрээ партиин райком олон түмэнэй һуралсалай асуудалнуудые ходо хиналта доро байлгадаг болоно.

Зүгөөр экономическа һуралсалда дутагдалнуудшье дайралдадаг даа. Экономическа һуралсалай зарим һургуулинуудта партиин экономическа политика коллективэй тодорхой зорилгонуудтай холбоогүйгөөр ябуулагдана. Экономическа һуралсалай һургуулинуудай шагнагшадай зүгһөө хэшээлдээ хожомдохо, программаар хараалагдаһан литература уншангүй ерэхэ ушар дайралдана. Тиихэдэ үшөө экономическа эрдэмэй үндэһэ һуури шудалха талаар учебнигууд, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүд хомор.

Ажалшадай экономическа һуралсал аймаг дотороо улам һайжаруулха, энээнһээ уламжалан, гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэхэ талаар ехэ амжалта түйлаха, тэрэшэлэн түрэл партиингаа XXIV съездын табиһан экономическа гол зорилгые дүүргэхын түлөө бүхы хүсөө элсүүлэн оролдохо зорилготойбди.

А. ЗАДОРОЖНЫЙ,
КПСС-эй Хяагтын райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй дүнгүүдые һайшаан дэмжэнэ

Советскэ район

Бүхы хүсэеэ — түсэбтэ табан жэлдэ

Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой партийна эдэбхитэдэй суглаан зарлагдажа, тэндэ хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй дүнгүүд ба районно партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Энэ асуудалаар КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой секретарь С. В. Ангапов элидхэл хэһэн байна.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой директор Н. А. Розанов, телеграфно-телефонно станциин монтёр Т. Н. Лузан, заһабари-барилгын управлениин бригадир Б. Н. Домостой, «Электромашина» заводой комсомолой комитедэй секретарь В. Н. Гущин, 8-дахи дунда һургуулиин директор Б. Н. Шитин, горпромторгын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай нэгэдэмэл комитедэй түрүүлэгшэ Н. Н. Елисеев болон бусад нүхэд хабаадалсаа.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй XXIV съездһээ хойшо партиин Центральна Комитедэй ябуулһан гадаадын болон дотоодын политикые үндэрөөр сэгнэжэ, нэгэн дуугаар һайшаан дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ. Тэрэшэлэн партиин XXIV съездын Директивэнүүдэй үндэһөөр зохёогдоһон 1971—1975 онуудта ороной арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй манай ороной социально-экономическа хүгжэлтын ябасые улам хурдадхажа шадаха байһанда сэдьхэл дүүрэн этигэнэ.

Шэнэ табан жэлэй түсэбэй ёһоор болоходоо, Советскэ районой промышленна үйлэдбэриин продукциин хэмжээн 37 процентээр, барилга-хабсаралгын хүдэлмэри 40 процентээр ургаха байна. Энэ хугасаада районоо болбосон түхэлтэй болгохо талаар нилээд ехэ хүдэлмэри бүтээхээр хараалагдана.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэб бэелүүлэн, Советскэ районой промышленность 1971 ондо бүтээһэн продукцияа худалдаха түсэбөө 102 процент дүүргэһэн байна. Тиихэдээ 1970 онойхитой сасуулбал, ургалтань 10 процент болоно. Түсэбһөө гадуур 1.663 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари 103 процент болоо. Нёдондо район дотор барилгын горитой хүдэлмэри бүтээгдээ.

Гэхэ зуура ажахын зарим һалбаринуудта дутагдалнууд үшөөл бии байһаар гэжэ партийна эдэбхитэдэй суглаан тэмдэглээ. Промышленна 16 предприятиин хоёрынь үнгэрһэн жэлэй гүрэнэй түсэб дүүргэжэ шадаагүй, дүрбэн предприяти ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабари дүүргээгүй. Эдэ дутагдалнууд зарим тээгүүр ажалай эмхидхэлэй һула... лэдбэри эрхилхэ шадаба... тайһаа болоно, юрэ бусын... ша ехэ байһаар, хүдэ... хүсэн хаягдана гэхэ мэты... ажаглалта хэгдээ.

КПСС-эй ЦК-гай но... Пленумэй дүнгүүдые һай... районно партийна орган... 1972 ондо бэелүүлхэ зор... дые хараалһан тогтоол... да хабаадагшад нэгэн... баталан абаа.

Советскэ районой ажа... 1972 оной социалис ... энэ суглаан дээрэ зүбшэн... дэбэ. Тэдэ уялганууд сугл... рэ һайшаагдаа. Абаһан... нуудаа нэрэтэй солотойго... лүүлхын түлөө социалис... сөө үргэнөөр дэлгэрүүлх... тийна организаци бүхэн... галһан шиидхэбэри мүн ...

Манай ...

ГАБШАГАЙ АЖАЛААРАА ХАРЮУСАХАБДИ

ВЛКСМ-эй обкомой IX пленум боложо үнгэрбэ. Пленумдэ хабаадагшад «КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1971 он) Пленумэй дүнгүүд ба областной комсомольско организациин зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Тус асуудалаар КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев дэлгэрэнгы элидхэл хэһэн байна.

Элидхэлшэ партиин Центральна Комитедэй ноябриин Пленумэй абаһан шиидхэбэринүүдэй удха шанар тушаа тогтобо. Илангаяа КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын асуудалаар ябуулдаг ехэ хүдэлмэри тухай анхарал татамаар хөөрэжэ үгэһэн байна. Удаань юһэдэхи табан жэлэй туршада республикын үмэнэ ямар зорилгын табигдаһан тушаа тогтохо зуураа, түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ республикын залуу үетэнэй оруулха хубитань, харюусалгань ехэ гэжэ онсолон тэмдэглээ. Залуу үетэниие ажалда дуратайгаар, мэргэжэл түгэс ажалша болохоор хүмүүжүүлхэ гээшэ комсомолой организацинуудай бэелүүлхэ уялгата хэрэгынь болоно бшуу.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ ВЛКСМ-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь П. Ефимов, ВЛКСМ-эй Сэлэнгын райкомой нэгэдэхи секретарь Г. Галсанов, ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь В. Леонов, республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи техническэ мэргэжэл олгодог һуралсалай управлениин начальник И. П. Суетин, ДОСААФ-ай республиканска комитедэй түрүүлэгшэ А. К. Александров болон бусад хабаадалсаа.

Тэрэшэлэн элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн Кабанскын аймагта баригдажа байгаа шубуунай фабрикын директор Г. М. Воронин, Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгын начальник А. А. Авраменко гэгшэд эдэ барилганууд ганса манай республика соо бэшэ, мүн Зүүн Сибириин область болон хизаарнуудта суурхаһан, удха шанараар ехэ барилганууд болоно гэжэ тэмдэглээ. Жэшээнь, Кабанскын шубуу үсхэбэрилгын комплекс 47 гектар газар эзэлхэ юм. Энэ фабрика хүсэндөө ороод байхадаа, жэл бүхэндэ 20 мянган центнер нугаһанай мяха, найман тонно шубуунай үдэ, 500 мянган үндэгэ үгэдэг болохо юм. Эндэ шубуу бариха 46 байра, шубуу үүсэлхэ газар, холодильник, инкубаторна станци болон хамһабариин бусад олон барилганууд бодхоогдохо зэргэтэй. Эдэ бүхы барилганууд 1974 ондо дүүрэхэ хараатай. Ушар нимэһээ энэ барилгые габшагай ажалаар бүтээхэ барилга гэжэ соносхохыень нүхэр Воронин пленумдэ хабаадагшадые уряалба.

Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгын удха шанар олондо мэдээжэ. Тиимэһээ нүхэр Авраменко энэ барилга эрхилхэ хэрэгтэ һаад ушаруулдаг дутагдалнууд тухай үгэеэ зорюулаа. 1974 ондо түрүүшын хоёр блок ашаглалгада оруулха түсэбтэй. Тэрэнэй түлөө 45 миллион түхэриг капитальна һомололго сүм хэрэглэхэ болоно. Комсомолшуудай бүхэсоюзна габшагай барилга республикын комсомольско организациин зүгһөө ехэ туһаламжа хүлеэнэ гэжэ тэрэ хандаба.

Пленумэй эсэстэ ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь М. Ф. Маханов үгэ хэдээ. Тиихэдэ республикын хүбүүд, басагад КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй III сессиин шиидхэбэринүүдые халуунаар дэмжэнэ гэжэ мэдүүлээ. Партиингаа үндэр ехэ анхаралда харюу болгон, республикын залуу үетэн олониитын хабаадалгатай социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна. КПСС-эй XXIV съездын табиһан шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхын тула комсомолой организациин томо томо зорилгонуудые бэелүүлхэ уялгатай. Тэрэнэй түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй, габшагайгаар ажаллаха эрилтэ бүхы залуушуулай үмэнэ табигдана. Хүдөө ажахын гол һалбаринуудай нэгэн болохо мал ажал хадаа залуу үетэнэй ниитээрээ, эдэбхитэйгээр хабаадаха хэрэг гэжэ соносхогдоод байна гэжэ үгэ хэлэгшэ элирхэйлбэ.

Саашань үгэеэ үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Маханов эхин организацинуудтахи союз доторой хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин байдал тухай хөөрэбэ. Тэрэшэлэн В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна пионерскэ организациин байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн угтамжын бэлэдхэл тухай тогтоо

Зүбшэһэн асуудалаараа пленум дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа. Партиин Центральна Комитедэй ябуулдаг гадаадын болон дотоодын политикые республикын хүбүүд, басагад үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжэжэ байһанаа элирхэйлһэн, агуухэ Совет Эхэ оронойнгоо бата бэхи, зол жаргалта байдалай түлөө тэдэнэр хүсэ шадалаа, оюун бэлигээ, эршэ зоригтойгоор зорюулха эрмэлзэлээ мэдүүлһэн халуун үгэнүүд тэрэ тогтоол соо бэшэгдэнхэй.

Удаань ВЛКСМ-эй обкомой секретарь В. Ф. Подлеснов VIII ба IX пленумүүдэй хоорондо ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой ябуулһан хүдэлмэри тухай, мүн комсомолой эхин организацинуудта боложо ... һэн тоосоото һунгалтын ... нуудай дүнгүүд тухай ... хэһэн байна.

ВЛКСМ-эй обкомой пле... хидхэлэй асуудал хараһа...

Партийна хүдэлмэридэ ... тойнь дашарамдуулан. ... Сафроновае ВЛКСМ-эй ... бюрогой гэшүүнэй, мүн ... риин уялгаһаа пленум ...

ВЛКСМ-эй обкомой ... ряар, мүн бюрогой гэш... Л. Ч. Нимаев һунгагдаба.

Комсомолой обкомой ... хүдэлмэридэ КПСС-эй ... партийно-эмхидхэлэй ... риин таһагые даагша А. ... донов, республикын Мини... дэй Соведэй түрүүлэгшын ... шо В. А. Сахьянов хабаа...

Д. САНЖ...

Алексей Николаевич Шурыгин «Кречет» теплоходто... нигаар хүдэлдэг. Тэрэ—олон жэл уһан замда хүдэл... дүршэлтэй болоһон хүн. Урлак наринжуулгын, ухаа... хёолгын үнэтэ дурадхалнуудые оруулжа, үйлэдбэридэ... рүүлдэг. «Баклан», «Гриф» гэһэн теплоходуудые б... дэнь холбохо тухай дурадхалынь ехэ һайшаалда ... Уһанай оёор гүнзэгырүүлэн малтадаг машина ... эдэ теплоходууд урданайхиһаа холо түргэнөөр тамар... лохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механик А. П. Шурыгин ажалда...

Д. БАЛДАНОВАЙ ...

ҺУРАНА, АМАРНА

ХУРАМХААН. Хонишод малшадайнгаа мэргэжэл шадабарине дээшэлүүлжэ, эрдэм наукын шэнэ түйлалтануудтай танилсуулан, түрүү дүй дүршэл, онол аргада һургаха талаар аймагаймнай ажахынуудта горитой хүдэлмэри ябуулагдана. Тиин һаяхан үзэсхэлэнтэ гоё һайхан байгаалитай шобхо үндэр уулын энгэртэхи түргэн урасхалта мүрэнэйнгөө нэрээр алдаршаһан Гааргын халуун булагта аршаанда хонишодой тусхай 21 хоногой һуралсал эмхидхэгдээ. Эндэ аймагай колхоз, совхозуудай ахалагша хонишод ерэжэ һуралсахаһаа гадна, хүхюун сэнгэлигээр амаржа, бэе махабадаа бэхижүүлһэн байна. Мүнөө эндэ Аргатын совхозой униинэй хонишод Цырен Ухилонов, Цыпилма Надмитова тэгшэд һуралсажа, амаржа ерэбэ. Энээнэй һүүлээр һаалишадай һуралсал эхилхээр хараалагдана. Иигэжэ һуралсажа ерэһэн хонишоднай шэнэ хүсэтэйгөөр ажаллажа байнхай.

Б. ДОРЖИЕВ,
Аргатын совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь.

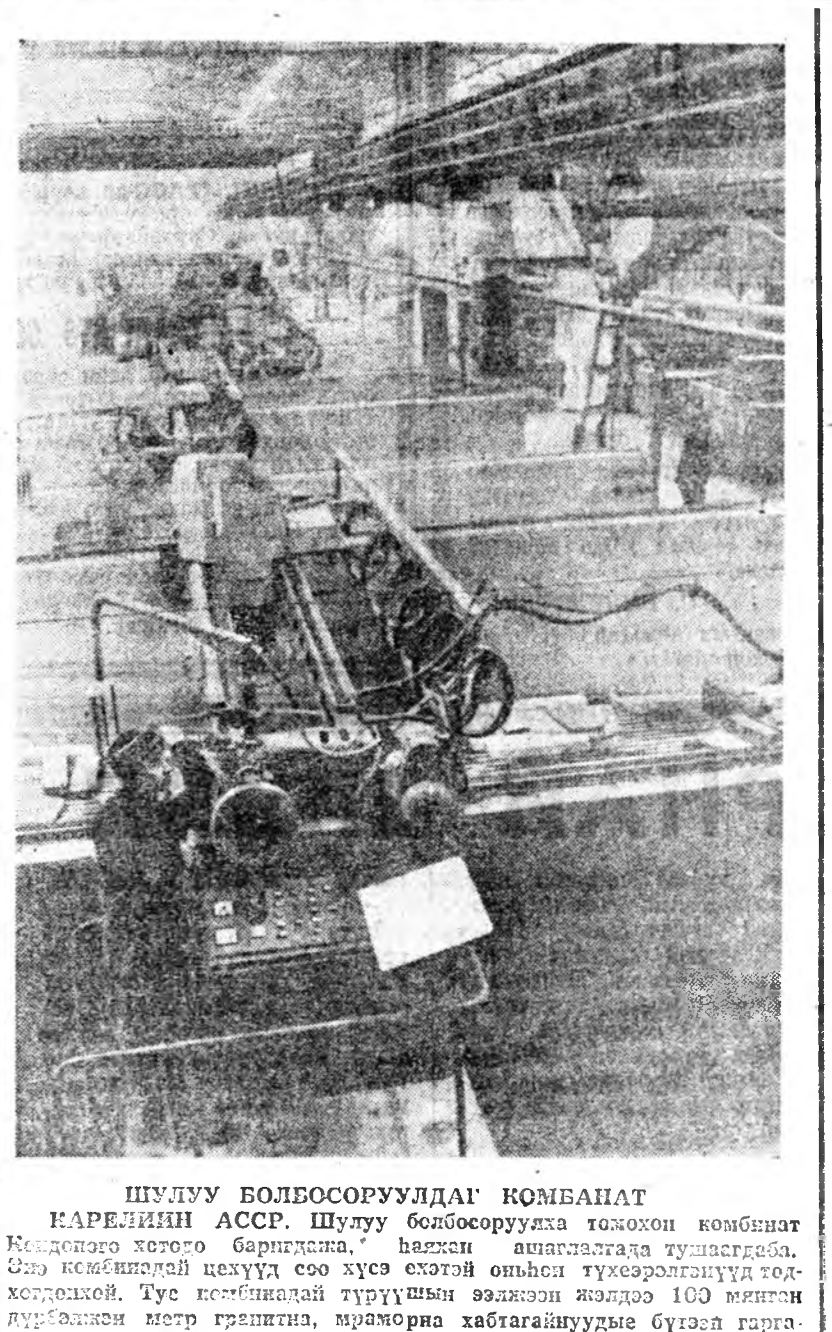

ШУЛУУ БОЛБОСОРУУЛДАГ КОМБИНАТ

КАРЕЛИИН АССР. Шулуу болбосоруулха томохон комбинат Кондопого хотодо баригдажа, һаяхан ашаглалтада тушаагдаба. Энэ комбинадай цехүүд соо хүсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдонхой. Тус комбинадай түрүүшын ээлжээн жэлдээ 100 мянган дүрбэлжэн метр гранитна, мраморна хабтагайнуудые бүтээн гаргаха арга боломжотой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кондопожско шулуу болбосоруулха комбинадай корпус соо.

ТАСС-ай фотохроника.

СССР союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо

Совет орон доторнай

***

ЛЕНИНГРАД. Ороной баруун хойто зүгтэ шубуунай эгээл томо фабрика баригдажа эхилбэ. Тус фабрика Ленинградска областиин Всеволожско райондо бодхоогдохонь. Тус предприятиин ашаглалгада оруулагдахада, жэл бүри 115 миллион үндэгэн, 1590 тонно шубуунай мяхан абтахаар хараалагдана.

***

МОСКВА. Мал ажалда, шубуунай фабрикануудта, мүн тэжээл бэлэдхэлгэдэ хэрэглэхэ машинануудые бүтээн гаргаха бүхэсоюзна «Союзмашживотноводство» нэгэдэл эмхидхэгдэбэ. Тус нэгэдэлэй мэдэлдэ 32 завод ороно. Тэдэнэй гурбаниинь шэнээр баригдажа байнхай.

«Союзмашживотноводство» нэгэдэлэй гол зорилтонь юуб гэбэл, мал ажалай томо томо байрануудые, мүн колхоз, совхозуудай фермэнүүдые техникээр хангалга болоно. Шэнэ табан жэлэй турша соо тус нэгэдэлэй предприятинууд хамта дээрээ 3,6 миллиард түхэригэй машина, түхеэрэлгэ бүтээн гаргаха зорилготой.

***

ЯРОСЛАВЛЬ. Брейтово тосхондо область дотор эгээ түрүүшын комбикормо үйлэдбэрилхэ завод хүдэлжэ эхилбэ. Тэрэ заводой барилга оройдоол хахад жэл соо дүүргэгдээ. Заводой хүндэ хүдэлмэринь гүйсэд оньһожоруулагданхай.

Тус заводто үйлэдбэрилэгдэһэн түрүүшын 20 тонно тэжээл областиин Кировэй нэрэмжэтэ колхозой фермэнүүдтэ эльгээгдээ.

ТБИЛИСИ. Эндэхи «Исани» гэжэ гуталай фабрикын шэнэ филиалай конвейерһээ шэнэ жэлэй эхинһээ хойшо үхибүүнэй 20 мянган паар гутал гаргагдаба. Тус филиал жэл соо 1 миллион 500 мянган паар гутал оёхо аргатай юм.

***

БАКУ. Шаумянай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон А. Султанов, энэ намар-үбэлэй үедэ 100 эхэ хонин бүриһөө 160 хурьга абаба. Энэнь Азербайджанай ССР дотор эгээл эрхим дүн болоно. Хонишоной мэргэжэлдэ һайнаар һураһан тэрэнэй һамган Сугра Султанова 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абажа түлжүүлээ.

***

ЛЕНИНГРАД. Ленинградска областиин «Сельхозтехникын» нэгэдэлэй үүсхэлээр бии болгогдоһон һэлгэн абалгын фондодо 500 трактор ба автомашина, 1000 гаран элдэб янзын двигатель ба узел оруулагдаба. Тиимэ һэлгэн абалгын пунктнууд областиин районуудай түб бүхэндэ эмхидхэгдэнхэй.

Областиин колхоз болон совхозууд тиимэ пунктнуудта заһабарилагдаха техникээ эльгээгээд, орондонь заһабарилагдаһан трактор, машина абадаг байха юм.

***

КРАСНОДАР. 170 миллион кубометр уһанай багтаамжатай Барнаквиска водохранилищи Кубаньда баригдажа дүүргэгдээ. Тэрэнэй ашаар 1972 оной туршада байгар тарилдаг 7 мянган гектар газар уһалагдаха юм.

***

ПАВЛОДАР. Казахстанай «Чернорецкий» совхоздо шубуунай тон томо фабрикын барилга эхилбэ. Тэндэ бүхы ажалынь оньһожоруулагдаһан байха юм. Энэ жэлдэ тус фабрика 30 мянган нугаһа абаха зорилготой.

ОДЕССЭ. Коминтерново ...до хирургиин, терапевт... үхибүүдэй, инфекционно от... нүүдтэй, физиотерапевтичес... бинедтэй больница нэгдэб... больницын операци хэ... зал, рентгенэй кабинет ... үеын шэнэ аппаратура... хангагданхай. Эндэ нэгэ до... хүн эмшэлүүлжэ болохо ... больница гүрэнэй, мүн к... дай мүнгэ зоорэор бари... байна.

***

ШЭТЭ. Энэ городто доло... хартай хэблэлэй байшангай... га дүүргэгдэбэ. Тэрэ ба... «Забайкальский рабочий»... тын редакци эробо. Тус б... гай нэгэ дабхарые «Комс... Забайкалья» гэжэ залуу... газетын редакци эзэлээ.

Хэблэлэй байшантай зэ... полиграфическа комбинат б... дожо байна. Түбэй «Правда... вестия», «Сельская ж... «Комсомольская правда» ... бусад газетэнүүдэй матри... Москваһаа фототелеграфаа... жа байха юм. Тиигэжэ з... линихид москвагайхидтай а... бэй газетэнүүдые абадаг бо...

(ТА...)

...ангалгые һайжаруулха

...хан республикын Министр...й Совет холын фермэ, ота...үртэ, загаһашадай бригада, ...өлэдхэгшэдэй участок, гео...дай парти болон холын бу...зарнуудта ажаллажа байһан ...онние али болохо хэрэгтэй ...рнь, соёл сурталай хүдэл...хангаха асуудал хаража

...хэ зуураа, эдэ бүгэдэ ...хүдэлмэридэ бага бэшэ ам...туйлагдаһан, ашатай ту...дүй дүршэлнүүд олдоһон, ...дэлмэридэ хабаатай мэргэ...олошорһон байна гэжэ ...лэбэ. Жэшээнь, 1966 ондо ...лика дотор 14 автоклуб ...haa, мүнөө 49 болоо. ...аймагуудта 2-3 авто...үдэлнэ. Холын участогуудай ...онние нүүдэл 147 кино ...аг, олон тоото агитбригада ...гдэнхэй. Нүүдэл библиоте...республика доторнай һүү...эдэ яһала һайнаар хүдэлнэ. ...отара, фермэнүүдтэ нүүдэл ...текэнүүд хүдэлжэ байдаг. ...сурталай зургаанууд айм...комуудтай хамта холын ...эриин фермэ, отара, гүүртэ ...бригада, участогуудта хү...байгшадай дунда ябуулдаг ...сурталай, соёлой хүдэлмэри ...элжэ һайжаруулжа, ажалшадые хэрэгтэй юумээрнь хангаха хүдэлмэри һайжаруулхын түлөө оролдожо байнхай.

Тиигэбэшье хүн зондо тон ехэ удха шанартай энэ ажалда дутагдалнууд үшөөл үзэгдэдэг байна. Түргэн шиидхэхээр асуудалнуудшье олон. Илангаяа тэндэ хэгдэдэг ажал хүдэлмэриин удхань участок бүхэнэй зорилгонуудтай зохилдуулагдадаггүй байна, урал һайханайнгаа, удхынгаа талаар мүнөө үеын хүн зоной эрилтэдэ үшөөл хүрэжэ үгэнэгүй. Гадна али бүхы хангахы хүдэлмэринь мэнэ мэнэ болоод таһалдахаяа һанадаг байна.

Министрнүүдэй Совет аймаг бүхэндэ хэгдэжэ байһан ажал хүдэлмэринүүд дээрэ тогтоходоо, Бэшүүрэй, Яруунын, Хэжэнгын аймагуудта хангалгын, соёлой хүдэлмэридэ түрүү дүй дүршэл бэдэрэлгэ, түрүү онол арганууды ололго илангаяа муугаар ябуулагдана гэжэ тэмдэглэнэ. Шэнэ түхэлэй киноаппарат, магнитофон, нааданай техникэ хэрэглэгдэнэгүй, тиигэжэ ажал хүдэлмэриингөө удха шанарые һайжаруулхын түлөө оролдоногүй. Түнхэнэй, Яруунын, Сэлэнгын болон зарим хэдэн аймагуудай автоклубууд хүдэлмэриин түсэбтүй, дуратайдаа хүдөө гараад, үгыдөө үгы байжа байдаг байна. Прибайкалиин, Хориин, Захааминай аймагуудта автоклубуудые ондоо ажалнуудта хэрэглэхэ ушарнууд үзэгдэдэг. Мүнөө үедэ хүдэлжэ байһан 49 автоклубай 10-ниинь тусхай һургуулитай мэргэжэлтэдээр хангагданхай.

Тиихэдэ Улаан-Үдын, Яруунын, Түнхэнэй, Сэлэнгын аймагуудтахи библиотекэнүүд холын бэлшээри, участогуудта, бригадануудта ажаллажа байһан зониие хангаха талаар муртэй ажал ябуулаагүй байна. Республика дотор оройдоол 300 точконуудта кино саг соогоо харуулагдана. Энэ үсөөн. Министрнүүдэй Совет эдэ дутагдалнуудые дары усадхахаһаа гадна, хүдөөгэй гүүртэ, фермэ, бригадануудтахи улаан булангуудые, культбазануудые зохихо хэрэгсэлнүүдээр хангалга һайжаруулха шухала гэжэ тогтообо. Тэрээнһээ гадна аймагай соведүүдэй гүйсэдкомууд холын бэлшээри, бригада, участогуудай ажалшадые соёл сурталай ба хэрэглэмжыень хангаха талаар али бүхы хүдэлмэри һайжаруулха ёһотой. Энэ шухала хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дунданууды дары усадхахын тула зохихо хэмжээнүүдые абаха талаар республикын Культурын министерство, кинофикациин управлени, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хангалгын ба наймаанай управлени болон бусад хабаатай эмхи зургаанууд уялгалагдаа.

ГОРОДОЙ ЗОНОЙ ЭРИЛТЫЕ ДҮҮРЭНЭЭР ХАНГАХА

Юһэдэхи табан жэлдэ Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай колхоз, совхозууд Буряадайнгаа ниислэл хотын хүн зониие хүдөө ажахын продуктнуудаар хангаха хүдэлмэрөө улам һайжаруулха түсэбтэй. Гараад байгша он соо тэдэнэй хэхэ ажал хүдэлмэри тушаа манай корреспондент Д. Эрдынеевэй һураһан асуудалнуудта тус аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. А. ШИКУЛЫН харюунууд доро толилогдобо.

— Һүүлэй жэлдэ городой магазинуудта һүн, һүөөр хэһэн продуктнууд, мяхан, огородой эдеэн, элдэб янзын хилээмэнэй зүйлнүүд яһала элбэг байгаа. Улаан-Үдын базаар баян болоо гэжэ городойхид урматай. Хүдөө ажахыһаа абтадаг продуктнуудаар тэдэниие хангадаг аймагуудай нэгэн, Дмитрий Александрович, танай Улаан-Үдын аймаг мүн. Тиимэһээ ажалшадайнгаа үнгэрэгшэ жэлдэ яажа хүдэлһэн тухай хөөрэжэ үгөө һаатнай һонин байгаа.

— Городойхидой хэһэн тоббшолол хадаа манай аймагай ажалшадай үнгэрһэн жэлдэ һайнаар, амжалта ехэтэйгээр хүдэлһые гэршэлнэ гээшэ. Тэдэнэр, бүхы совет арадтаа адли, оронойо хүгжөөхэ шэнэ табан жэлэй түсэбүүдые халуунаар дэмжэжэ, түрэл Коммунис партиингаа хабсаалһан хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхын тула социалис мүрысөө үргэноор дэлгэрүүлһэн байна. Тиигэжэ га бүриһөө 12,1 центнер таряан (бороо хурада, үертэ гэмтээгдээд байхадаа) абтаа һэн. Энээнэй ашаар гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргэһэн, үрһөө хааһан, малай тэжээлдэ хубааһан байнабди. Тэрээнһээ гадна аймагнай мүн һү, мяха, ноохо, үндэгэ абаха түсэбүүдээ дүүргөө юм. Үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 20-до түсэбэй ёһоор 141 мянганай орондо 147 мянган центнер һү, 40300 центнерэй орондо 44300 центнер мяхан гүрэндэ худалдагдаһан байна. Эдэ бүгэдэ гол түлэб хүдөө ажахын материально-техническэ баазые һайжаруулһанай, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлһэнэй, эрдэм наукын туйлалтануудые хэрэглэһэнэй ба ажалшадаймнай эршэ түгэс ажаллаһанай ашаар туйлагдаа aаб даа. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэл аймагтамнай 70 комбайн нэмээ, тиигэжэ комбайн бүридэ хуряаха турялангайнь хүртэсэ 150 га болоо юм. Тиигэжэ таряа хуряаха болзороо үсөөн үдэ тэ оруулаабди. Энээнһээ боложо гээлтэ бага болоо. Мүн амярлан хуряалга хэрэглэгдээ һэн. Мал ажалай продуктнуудые абалга тэжээлэй бата бэхи бааза хэжэ шададаг болоһонһоомнай дулдыдаа юм. Түрүү арга дүршэлнүүд эндэ хэрэглэгдээ гэхэ гү, али сенаж, силос бэлдэлгэ, витамин ехэтэй үбһэ, витамин ехэтэй талха малда зүбөөр үгэлгэ эмхидхэгдээ юм...

— Энээнтэй дашарамдуулан, саашадаа хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгжүүлхын тула үшөө ямар арга боломжонууд хэрэглэгдэхэ, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэхэ байна гээшэб?

— Тон шухала зорилгомнай хүдөөгэй үйлэдбэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулха, промышленна үндэһэтэй болгохо юм. Энэ талаар ажал манай аймагта яһала хэгдэжэ байнхай. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ оньһожоруулмал 3 коровник, «Искра» колхоздо 1000 гахай нэгэ доро шахан таргалуулха оньһожоруулагдамал байра ашаглалгада үгтөө һэн. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Искра», «Маяк» колхозуудта оньһожоруулганууд хэгдэһэн байна. «Маяк», «Дружба», «Улаан-Оронго» колхозуудай таряанай тоогууд дээрэхи бүхы ажал машина, техникын хүсөөр хэгдэдэг болонхой. Имэнүүд комплексно агрегадууд «Восход», Ленинэй нэрэмжэтэ, «Советская Россия» колхозуудта тодхогдожо байна. Мал ажалай, таряан ажалай гол хүдэлмэри үргэлжэдэнь оньһожоруулха талаар юһэдэхи табан жэлдэ хүдэлмэри саашадаашье хэгдэжэ үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Партиин райком, аймсоведэй гүйсэдком ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта тус ажалайнгаа түсэб табинхай.

— Городой хүн зоной түлөө хүдөөгэй ажалшадай иигэжэ оролдожо байхада, тэдэ өөһэдөө ямараар харюусадаг гээшэб, хото хүдөө хоёрой хүн зоной хоорондохи харилсаануудта ямар тиимэ һонирхолтой барисаан бии болоноб гэжэ хөөрэжэ үгыт даа.

— Городойхид манай аймагай ажал хүдэлмэриин урагшатай байхын тула нилээд ехэ туһа хүргэдэг юм. ЛВРЗ, шэлэй завод, «Теплоприбор» гэхэ мэтэ предприятинууд хэрэгтэй сагтамнай мэргэжэлтэдээ эльгээдэг. Таряа хуряалга, үбһэ абалга, овощ хуряалга, хартаабха малталга гэхэ мэтэ халуун хаһануудай үедэ городойхид хүдөө гаража, колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдтэй адли ажалладаг, агитбригадануудаа эльгээдэг ба бусад олон туһа хүргөө aаб даа. Энээниень манай ажалшад үндэрөөр сэгнэдэг юм.

Бүхы дээрээ хото хүдөө хоёрой хүн зоной хоорондохи харилсаан, бэе бэедээ туһалалсалга амжалтатай хүгжэжэ байдаг. Энэ харилсаанайнгаа улам бүхэ, улам бата, аша үрэ бүри ехэтэй болохын түлөө манай аймагай ажалшад саашадаашье оролдохо, городойнгоо хүн зоной али бүхы эрилтэнүүдые хангахын түлөө юһэдэхи табан жэлэй гаража байгша хоёрдохи жэлдэ амжалта туйлан ажаллаха гэжэ найдахаар aаб даа.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

...ТАЙ МАЛШАН

...һайхан Аха нютагта ажал...рхэ малшад олон даа. П. П. ...аймагай суута малшадай ...оролсоһоор үнинэй. Энэ нү...«Улаан-Аха» колхозой мал ...а үни удаанай хүдэлнэ.

...эр Быков үнгэрөөшэ зундаа ...олгой залуу мал Хам-Модон гэжэ нютагта харууһалаа. Зунай тунга ногоотой бэлшээри дээрэ үхэрнүүдээ эрхимээр адуулжа, толгой бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ 750 граммаар нэмээһэн байна. Үбэлжэлгэдөө эртээнһээ эхилжэ һайнаар бэлдээ, малайнгаа байра заһабарилаа, дулаалаа. Мүнөө үбэлжэлгэ [illegible] үнгэржэ байна.

Д. ДУГАРОВ.

ҮШӨӨ ДАХИН АРШААН ТУХАЙ

...үнөө республика доторнай ...й хоёр жэлэй добтолго со...рдоод, нютаг бүхэндэ ехэхэн ...эри ябуулагдажа эхилээ. ...минай аймагай Санагын сов...комсомолшууд ба залуу...энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэй...хабаадалсахаар шиидээд, ...ндоо соёлой шэнэ байшан. ...й гэжэ газарта амаралтын ...н барихаар зориглонхой. ...эй энэ үүсхэлые аймагай ...нуудай залуушуул ехэтэ ...ан дэмжэнэ. Илангаяа Бол...аршаан дээрэ амаралтын ...н бариха тухай Санагын ...зой, мүн бусад ажахынуу...жалшад бүри ехээр һайшаа...

...эньшье ойлгосотой. Юуб ..., республикымнай аймаг бү...шахуу арад зоной сугларжа ...аг, бэеэ аргалдаг аршаан ...ууд олон ха юм. Жэшээлхэ...ндэхи «Дружба» колхозой ...бой гэжэ нютагта үни удаа...урат сууда гараһан халуун ...н бии. Тэндэ июнь, июль һа...удта жэл бүри 300—350 ...аймагай нютаг бүриһөө, мүн ...шье аймагуудһаа ошожо ...аг, бэеэ аргалдаг байна. ...аршаан үзэсхэлэнтэ һайхан газарта байдаг. Энэ аршаан дээрэ аймагай колхоз, совхозуудай, мүн Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай хамтын хүсөөр амаралтын байшан бодхооxо гэжэ зугаа гараһаар үнинэй. Теэд тус асуудал мүнөө хүрэтэр шиидхэгдээгүй байһаар. Ядахын сагта тэрэ аршаан дээрэ колхоз, совхоз бүхэнэй нэгэ-нэгэ һайн гэр барижархёо һаань, ажалшадынь ерээд, ямар зохидоор амарха байгаа гээшэб? Юрэдөө, тиимэшье юумэн байхагүйл.

Мүн Далахайн совхозой Һүбэтэ гэжэ газарта баһал һайн аршаан бии юм. Тэндэ заримдаа 40—50 хүн амаржа байдаг. Тус совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй «энэ аршаан дээрэ нэгэ гэр барижархия» гэжэ ажалшадтаа дурадхаа һаань, хэншье арсахагүй байгаа. Хүн зоной амаржа байхада хэды шэнээн һайн байха һэм.

Энэ асуудалаар оло дахин хөөрэлдөөн болоһон, шиидхэбэринүүд бэшэгдэһэншье байжа болохо. Теэд хүсэндөө хүргэгдөөгүйнь гэмшэлтэй. Захааминай аймагай Соведэй гүйсэдком энэ асуудалда ямар харюу үгэхэ хаб?

Б. ШОЕНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ҮХИБҮҮДЭЙ ЭЛҮҮРЫЕ САХИГШАД

Улаан-Үдэ городой хоёрдохи больницын хүүгэдэй отделениин дулаан ба һаруул таһалганууд. Үбшэлһэн багашуул эндэ халуун анхаралаар хүреэлэгдэнэ. Эдэниие дүй дүршэлтэй врачнар, ооһэдынгөө ажал һайн мэдэхэ медсестранар эмшэлдэг юм.

Сагаан халаадтай, урин илдам шарайтай наһажаал эхэнэр палатануудай нэгэн руу оробо. Манай республикын хүн зоной элүүр энхые сахилгын үнинэй хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн Фаина Овсеевна Кузьминская эндэ хүдэлнэ. Гушан жэлэй туршада хүдэлһэн Кузьминская арбан найман жэлыень үхибүүдэй элүүрые хамгаалгада үгэһэн байна.

Фаина Овсеевна үбшэлһэн багашуулые һайса үзөөд, хэрэгтэй заабаринуудые үгэхэдөөшье, тэдэнэйнгээ һанаа сэдьхэлые үргэжэ, хододоо хүхюу зугаатай байдаг. Олон жэлдэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаһанайнгаа түлөө Фаина Овсеевна Кузьминская В. И. Ленинэй ойн баярай медаляар, хэдэн удаа Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа һэн. Имэл хадань, Фаина Овсеевнае городой хоёрдохи больницын хүдэлмэрилэгшэд хүндэлнэ ха юм.

Баһа эндэ арбан жэлэй туршада үнэн шударгыгаар врач Нина Александровна Рыкова ажаллажа байна. Тэрэ ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй хабаадалсадаг юм. Нина Александровна — арадай хинагшадай булгэмэй түрүүлэгшын орлогшо ба «Медик» гэжэ ханын газетын редактор. Нүхэр Рыкова коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн, олон Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна.

Багашуулай отделениин медсестра Клавдия Фёдоровна Дунаева тушаа халуун үгэнүүдые хэлэхэдэ болохо. Тэрэ баһа хүн зоной элүүрые сахигшадай нэгэн.

В. И. Ленинэй ойн баярай медаль, коммунис ажалай ударнигай значок Клавдия Фёдоровнагай энгэр шэмэглэнэ. Эдэ шагналнууд —тэрэнэй эрхим ажалай үрэ дүн.

Энэ больницын үхибүүдэй отделенидэ элдэб үбшэнтэй багашуул ородог. Ф. О. Кузьминская, Н. А. Рыкова, К. Ф. Дунаевадал хүнүүдэй эсэшэ сусашагүй ажалай аша туһаар багашуул түргэн элүүр мэндэ, баяр зугаатай болоно ха юм.

А. ШУЛУНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: врач Н. А. Рыкова үхибүүнэй элүүрые шалгана. Медсестра К. Ф. Дунаева ажалдаа.

Авторай фото.

САГ СООГОО АБТАНАГҮЙ

Би Загарайн аймагай Первомаевка тосхондо ажаһуудаг хүм. Түрэл хэлэн дээрээ хэблэгдэн гарадаг «Буряад үнэн» газетэ захижа, һонирхон уншадаг байнаб. Теэд захиһан газетэеэ саг болзортонь абадаггүй байһандаа нэгэ гомдолтойб.

Яахадаа газетэ саг соогоо абтанагүйб? Энэ асуудалаар нютагайнгаа почтальондо, Шэнэ-Хүрбын хэлхээ холбооной таһагта, аймагайнгаа «Вперед» газетын редакцидашье хандаад үзөөб. Теэд [illegible] маршье хубилалта байхагүй [illegible]ушан хэбээрээл зандаа.

[illegible]ээ холбооной отделениин хүдэлмэрилэгшэд газетэ тухайгаа асуухада, «Би мэдэхэгүйб. Улаан-Үдэһөө дутуугаар эльгээхэдэнь бидэ яахабибди» гэһэншүүгээр харюусадаг заншалтай болошонхой.

Захиһан газетэ, журналнуудаа саг соонь абажа уншахада һайн байдаг. Манай нютагайхид хэзээ тиимэ байдалтай болохобибди? Имэ асуудалда республикын «Союзпечатиин» хүтэлбэрилэгшэд юун гэжэ харюусаха байнаб.

Д. ЦЫРЕТОРОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ТУНДРЫН САНАТОРИ

Үрэмдэлгын станогой ахалагша мастер Павел Михайлович Фадеев «Валёк» гэжэ санатори ошохо, болоходоо ехэтэ баясаба. Энэмнай юрэ бусын санатори хаям. Гансал «Валегто» 50 градус жабарта сохюулхынгаа хажуугаар бананай һөөг соогуур ябажа болоно, үндэр пальмануудай узуурта амаржа һууxадашье хамаагүй! Эндэ, Норильск хотоһоо 12 модоной газарта, сэнхир хүхэ нуурай үндэр эрьеын таруухан модон соо хоорондоо шэллэмэл галерейгээр холбогдоһон гурбан дабхар хоёр гэр оршоно. Досоонь жэгтэй гоё! 150 мянган элдэб ургамал ба сэсэгүүд. Халуун ороной ногоон ургамал соогуур хэрмэхэнэй шуумар түргоор гүйхые, дууша жэжэхэн шубуудай пишаганалдахые, янза бүриин «хубсаһатай» тоти шубуунай таршаганалдахые харахат. Харин унтаана, эдеэмэр Машка гэжэ баабгайн түмэр эшээн cooһoo бултайгаад, нарһан модоной үнэр зохидшоон, хоншоороо һарналзуулан байхыень харахат. Гидроионизаторнууд иимэ үнэр анхилуулна бшуу.

«Валек» санаторидо Норильскын ашагта малтамалнуудай комбинадай хүдэлмэрилэгшэд амардаг. Дүрбэн мянга табан зуун хүн жэл соо эндэ ерэжэ бэеэ заһаад, шадал ороод бусадаг байна. Спортивна ба концертнэ залнууд, библиотекэ, санын бааза гэхэ мэтэ юумэнүүд бии.

Бэеэ аргалуулха 16 кабинет тоологдоно. Эндэ үбэл зунгүй мангир, шэнэ үгэрсэ болон бусад ногоон эдеэ хоол таһалгаряагүй үгтэжэ байдаг. Ушар юуб гэхэдэ, тус профилактори өөрынгөө парнигтай юм.

Павел Михайлович «Валегто» урмаа хухархаб гэжэ һанаандаашье оруулаагүй ёһотой. Өөрынгөө үрэмдэлгын станок халаанайнгаа мастерта тушаамсаараа, нэгэ час үнгэрһэн хойно санаторидоо ерээд байба. Полотенци абаад газаашаа гарахынгаа тэндэ сонхоороо харан гэһээнь, холо бэшэхэнэ үрэмдэлтын дүрбэн станок хүрэжэ ерэшэнхэй, архайлдажа байбад. Тэрэ гайхаһан гэлыһэндээ сонхынгоо дэргэдэ зогсошобо... Энэшье ойлгосотой бэзэ даа. Юуб гэхэдэ, эдэ станогууд арбан метр утатай, хоёр тонно шэгнүүртэй булад мунсатай ха юм. Мантан мунсын газар наншахада гэр доръбодог, сонхын шэл ханхинадаг гээшэ. Минута соо жара дахин сохихо. Дүрбэн станогой хамтаржа ерээд «хүгжэм» татахадань, ямар амаралта тухай бодолтойб даа!

Эдэ дүрбэн хүлеэгдээгүй «айлшад» санаторидо байһан зониие нилээн хүлгүүлбэ. Хэзээдэшье гэдэдэггүй сэбдэг хүйтэн газарта нүхэнүүдые үрэмдэхын тула асаргадаһан эдэ станогууд хоёр һара соо хүдэлмэрилхэ гэжэ мэдэгдэбэ. Бэлэн болоһон нүхэнүүдтэ тулганууд һуулгагдажа, санаториин хоёр шэнэ байшан баригдаха. Ондоогоор барилга хэгдэдэггүй. Гэр дорохи газар гэдэбэл, доошоо һуушадаг, намаглиг хүрьһэтэй юм. Тиимэһээ ямаршье гэр байра газар руу шэнгэшэхэ ушартай. Норильск тулганууд дээрэ баригдаһан хото бшуу.

Түбэгтэйхэн лэ, шууяатайл амаралта болохонь ха гэжэ Павел Михайлович урмагүйтоор бодомжолно. Эдэ станогуудай асарагдахаһаа нэгэ хоног урда тээ тэрэ профсоюзуудай Таймырска нэгэдэмэл окружкомдо оробол, тон һонирхолтой зүблөөндэ хабаадаха һэн. Тэндэ Норильскын ажалшадай амаралта тухай хөөрэлдөөн болоһон байгаа. Окружкомой секретарь Б. Н. Пилиховский үгэ хэлээ. Борис Николаевич 20 наһатайдаа эндэ ерэһэн юм. Түмэр замай техник мэргэжэлтэй, тепловозууд ба театраар һонирходог хүбүүн һэн. Тэрэ сагһаа хойшо 25 жэл үнгэрөө. Институдай экономическа факультет дүүргэжэ үрдеэ. Борис Николаевич мүнөө статистикаар һонирходог болонхой. Хөөрэлдэбэлтнай, тэрэ урдатнай толгой эрьемэ олон тоо бодолгонуудые дэлгэхэ.

Жэл бүри Хара далайн эрьедэхи профсоюзай санаторидо 11 мянган норильчанууд амардаг, тиихэдэ путёвкынь сэн хүнгэлэгдэнхэй (хүн бүхэн ёһото сэнгэйнь гурбанай нэгэ хуби түлэдэг байна) гэжэ Б. Н. Пилиховский зүблөөн дээрэ хэлэбэ. Үшөө 4 мянган ажалшад Эхэ оронойнгоо ондоо санатори, курортнуудта амардаг. Табан хүнэй нэгэндэнь заабол миинтэ путёвко үгтэдэг. Ажалаараа шалгарһан гү, али үлбэр болоһон хүндэ нэн түрүүн тиимэ путёвко үгтэдэг юм.

Профсоюзай хамааралгатайгаар амардаг зоной тоо жэл ерэхэ бүри олошорхоор хараалагдана. Ябажа байгаа табан жэл соо 12 мянган хүн Москва шадар баригдаһан амаралтын байшанта амарха юм.

Норильскын ажалшадай амаралтада хабаатай барилгануудта профсоюз жэл соо 3 миллион түхэриг мүнгэ һомолно. Теэд комбинадай предприятинууд энэ мүнгые үшөөл бага гэжэ тоолоно.

— Даб дээрээ энээнһээ үлүү мүнгэ зооһигүй байһамнай харамтай, — гэжэ профсоюзай окружкомой түрүүлэгшэ ойлгуулба. — Тиихэдэ Енисей мүрэнэй эрьедэ пионернүүдэй лагерьтайбди. Эндэ 1 миллион (!) түхэриг гаргашалдаг байнабди.

Норильскын рудник, завод. барилга болон бусад предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд. профсоюзуудай организацинууд хамтаран, зоной амарха барилганууды ехээр хэнэ. Байгаалиин үзэсхэлэн һайхан газарнуудта тиимэ баазанууд баригдана. Эндэ амархаяа ерэһэн зон зэрлиг оро, пессц, сагаан торхируу агнаха, загаһа хахуулидаха, жэмэс, һархяаг суглуулха аргатай юм. Бааза бүхэн дээрэ хоёр дабхар коттедж баригданхай. Тэндэ гансата 200 хүн багтаха байна. Гэр бүлөөрөө ерэһэн зон коттеджын хажуу тээгүүр баригдаһан модон гэрнүүд соогуур байрладаг. Эндэ хүхюун сэнгэлигээр амарха, наадаха, бэеэ һорихо хамаг арга боломжо бии.

5 үдэр ажаллаад, амаралтынгаа хоёр хоногые Норильск шадар баригдаһан 23 баазануудта үнгэргэдэг зон жэлһээ жэлдэ олошорно. Ябажа байгаа табан жэл соо иимэ барилганууд бүри олошорхоор хараалагдана. Хэлэн зуугаад хүн ооһэдынгөө һайн дураар түлөөһэгүйгөөр тус барилгануудта амаралтынгаа үдэрнүүдые зорюулна.

Павел Михайлович профсоюзай окружкомдо зарлагдаһан зүблөөндэ хабаадаагүй бшуу. Амархаяа ерэһэн бусад нүхэдтэеэ үрэмдэлгын станогуудай үдэр һүнигүй нэерхые шагнажа, үргэһэ нойроо абангүй ябагдахань ха гэжэ шэбшэбэ, бүтүүхэн урмаа хухарба. Яахабши теэд, норильчанууд энэ «хүгжэмдэ» далал, барилга биишыхашье зогсоогдохо ёһогүй гэжэ мэдэдэг зон ха юм. Норильск хотын шарай үдэрһөө үдэртэ, жэлһээ жэлдэ ондоо, гоё боложол байна. Городой али нэгэ захада үрэмдэлгын станогуудай нэерээн таяраан үдэр һүнигүй замханагүй.

Үдэшын харанхын буухатай адли станогууд гэнтэ замхашаба. Амаржа байһан зоной нойрсоходо, һаад хэхэгүйн тула һүниин халаанда хүдэлхэгүй гэһэн захиралта профсоюз үгэһэн байба бшуу. Павел Михайлович Фадеев болон эндэ ерэһэн бүхы зон сэдьхэл тэнигэн нойрсог лэ.

В. ШИНКАРЕНКО,
ТАСС-ай корр.

Наһаараа залуушье һаа...

...БАСАГАНТАЙ аягүй нэ...сагтань уулзаа һэм. Юуб ...тэрэнэй хүдэлдэг газарай ...н хоногто дулаасуулаг...байба. Теэд басаган ур...э таһараагүй, колхозой ...илэгшэдтэ энээн тухай ...хин дуулгаһан юм.

...арь һарын янгинама хүй...өгүүр. Бархан нютагай ...схоной хүн зон ажал хү...өө ярана хэбэртэй. Мо...гай, машинатай хүнүүд ...аарал бааялдаһаар ха...үнгэрнэ. Эндэхи биб...ь басагантай зэргэлээд ...гудамжаар алхалнабди. ...танихагүй хүн үгыл ...лзаһан лэ хүмнай доро ...тэрээнтэй мэндэшэлэлдэнэ. ...аамнай Ленинэй нэрэм...лхозой Элһэнэй отделениин ...Гарма Галсанов ерэжэ ...эрэ ехэ һанаагаа зобоһон ..., библиотекарь басаган...кэ хэлэнэ:

...иблиотекэдэтнай хүнэй ...аргагүй хүйтэн гэлсэнэ. ...ээ тулихэ түлеэгүй боло...гүт?

...үлсэ бэлдэхэ тэлсэһээр ...намарай һааб даа. Бай...ээмнай нээрээшье дүү...нөөдэр асархань, — гэ...намдууханаар харюуса...

...ы хоноһон хойно библио...робоб. Одоошье үни бу...дулаахан гэр соо аятай ...азетэ, журналнуудые ун...урматай байба.

...иблиотекэ оройдоол жэл ...урда тээ нээгдэһэн юм. ...һаа, энээхэн богонихон болзор соо олон номтой, бүхы таһаг, стенд бүхэнөө аятайгаар шэмэтлүүлһэн библиотекэ боложо шадаа. Юһэдэхи табан жэлэй зорилгонуудые эли тодоор харуулһан стенд, диаграммануудханада зохидоор табяатай. Шэнэ газетэ, журналнууд шэрдээтэй стол дээгүүр ебхылдэнэ.

Энэ библиотекые даагша Галина Эдгеева тухай нютагай хүн зон магтаалай үгэнүүдые хэлэдэг. Энэ басаган Барханай дунда һургуулиие дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр үнинһөө хойшо өөрынгөө дурлаһан ажалда орохые хүсөө һэн. Тиигэжэ Элһэн тосхондо һая эмхидхэгдэжэ байһан библиотекэдэ хүдэлхэеэ ороһон юм.

Шэнэ газарта шэнэ юумэ бүтээхэ, эмхидхэхэ гээшэмнай тиимэшье амархан хэрэг бэшэ. Алишье тээһээ дэмжэлгэ хэрэгтэй болоно бшуу. Түрүүшээр зарим хүнүүд энэ библиотекэ тухай муртэй юумэ хэлэжэ үгэдэггүй бэлэй. «Хэзээ наһандаа хаалтатай байдаг эмхи зургаан болоно aаб даа», — гэжэ хөөрэлдэхэшье хүнүүд олдодог һэн. Теэд мүнөө харагты. Жэл хахадай үнгэрөөд байхада библиотекэ 3 мянга гаран номтой боложо, Хурамхаанайнгаа аймаг доторхи эгээл һайн библиотекэнүүдэй нэгэн гэгдэһэн юм. Мүнөө уншагшадай тоо 370 хүрэнхэй. Тэдэнэй олонхинь колхозой малшад, таряашад, хонишод болоно.

Малай гүүртэнүүд, холын отарануудта номуудые тараaха хэрэг эмхитэйгээр ябуулагдана. Гурбан газарта нүүдэл библиотекэ эмхидхэгдэнхэй.

Уншагшадай конференци, үдэшэнүүд, аман үгын журнал, номой шэнжэлэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд, выставкэнүүд гэхэ мэтын хүдэлмэри, хэмжээ ябуулганууд саг үргэлжэ эмхидхэгдэжэ байдаг. Библиотекын дэргэдэ эмхидхэгдэһэн совет ажал хүдэлмэридэнь айхабтар ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Соведэй гэшүүн, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парторг Василий Санжиевич Бадмаев, Элһэнэй найман жэлэй һургуулиин директор Михаил Мендыхенович Доржиев гэгшэд библиотекын ажал хүдэлмэридэ ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ.

— Библиотекэ соол һууха хүн олдоо һаа хүрөө гэжэ урдань хэлсэдэг һэмди. Тэндэ байһан ном абажа хүндэ асаржа үгэхэдэ тиимэшье хүндэ хүшэр хэрэг бэшэ гээд һанадаг һэмди. Харин мүнөө республикын бүхы библиотекэнүүдтэ тусхай мэргэжэлтэй хүнүүд хүдэлдэг болоо. Манай басаган Галина Эдыгеева ямаршье мэргэжэлтэһээ дутахаяа болиинхой, жэл хахад соо дүй дүршэлөөр һайн библиотекарь боложо шадаа. Уншагшадай хани халуун нүхэр, багша болоо гээшэ,—гээд Василий Санжиевич залуу библиотекарь тухай омогорхонгёор хөөрэнэ.

Галина Эдыгеева гансашье библиотекэ соогоо үдэрһөө үдэртэ һуудаг бэшэ, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа ябадаг. Хүн зоной дунда этигэл найдабаритай болоһонойнь гэршэ юуб гэхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ энэ комсомол басаган Барханай сельсоведэй депутадаар һунгагдаһан юм.

Галина зангаар тон даруу, урин, зохид хүн юм. Тиимэһээ уншагшадай ямаршье асуудал, эрилтэнүүдые олон үгэгүйгөөр, зохидоор хангажа шадана. Һургуулиин һурагшад хэшээлнүүдһээ таража, гэртээ ошожо эдеэ хоол бариһанайнгаа һүүлээр энэ библиотекэдэ олоороо яаралтай ерэжэ һуудаг заншалтай. Тэдэнэр ном, журнал уншана, зариманиинь залуу библиотекарьтэ туһална.

Галина Эдыгеева мүнөө Буряадай республиканска соёл гэгээрэлэй училищиин дүрбэдэхи курсада заочноор һуралсана.

Хүн зонтоёо, уншагшадтаяа үгээ һайнаар ойлголсожо шададаг библиотекарь залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй дунда түрүү үзэл суртал нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые үнэн сэхээр оруулна. Зунай сагта ябагаар гү, али велосипедээр, үбэлэй сагта мори шаргаар гү, али машинаар холын гүүртэ, отарануудта ошожо, малшад хонишодто номуудые тараадаг юм.

«Имэ залуу аад, яаһан зүрхэтэй, бэрхэ басаган гээшэб?» — гэжэ Галина Эдыгеева тухай барханаархин хөөрэлдэдэг.

...Январь һарын янгинама хүйтэн үдэр Элһэн тосхоной гудамжаар залуу библиотекарь басаган алхална. Мүнөөдэр хэхэ ажал ехэ. Гүүртэ гараха, һургуулиин үхибүүдтэ номуудые үгэхэ, ээлжээтэ конференци тухай парторгтой хөөрэлдэхэ. Иигэжэ хүдэлжэ ябахада, үдэр сагшье мэдэгдэнгүй үнгэрнэ.

К. БУБЕЕВ.

Хурамхаан.

«Ая ганга», «Үдэшын Улаан-Үдэ»

Улаан-Үдын телестудиһаа иимэ гаршагтай дамжуулганууд боложо эхилбэ. «Ая ганга» гэжэ гаршаг дороо гол түлэб Буряадай уран зохёолой ба искусствын асуудалнуудаар дамжуулга хэгдэжэ байха юм. Түрүүшын тиимэ дамжуулга үнгэрөөшэ субботодо боложо, тэрээндэнь Ленинэй орденто оперо болон балетэй театрай артистнар К. Базарсадаев, Е. Самбуева, Ю. Муруев болон бусад хабаадалсаа. Энэ дамжуулгада уран зохёолшод, артистнар хабаадалсажа, дамжуулгань суббото бүри боложо байха юм.

«Үдэшын Улаан-Үдэ» гэжэ телевизионно газетэ хадаа КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй телевидени болон радио-дамжуулгын комитедэй үүсхэлээр бии болгогдоо. Тэрэнэй гол зорилгонь юуб гэбэл, ниислэл хотын олон мянган ажалшадай КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые яажа бэелүүлжэ байһан тухай, городой шэнэ шэнэ барилганууд тухай, арад зониие худалдаа наймаанай, ссёлой, ажаһуудалай хэрэглэмжын талаар хангаха асуудалнууд тушаа, мүн энэ хэрэгтэ дайралдадаг дутагдалнууд тухай гүйсэд һайнаар харуулан дамжуулжа байха болоно. Энэ телегазетэ амаралтын үдэр бүри дамжуулагдахаар хараалагдана.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр «Үдэшын Улаан-Үдын» түрүүшын дамжуулга боложо, тэрэниие КПСС-эй горкомой секретарь С. В. Ангапов тобшохон үгэ хэлэжэ нээбэ. Удаань Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой худэлмэришэн, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Б. З. Поздеев һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргөө. Мүн тиихэдэ «Анкетэ», «Түүхын хуудаһануудһаа» гэһэн гаршагтай дамжуулганууд болоһон байна.

Манай корр.

ШЭНЭ КИНО

РЕСПУБЛИКЫН ЭКРАНУУДТА

Республикымнай кинотеатрнуудай экран дээрэ байгша һара соо ямар фильмүүд гарана, гарахаяа байна гээшэб? Нэгэдэхеэр, **«Россин һүлдэ зүрхэн».** Энэ фильмые режиссер В. Строева найруулан табяа. Тиихэ зуураа, 1936, 1966 онуудта табиһан хоёр фильмынгээ темые хүгжөөһэн үргэлжэлэл болгон гаргаа.

Хубисхалай үеын Москва, Москвагай баатарлиг большевигүүд «Россин һүлдэ зүрхэн» гэжэ фильмын гол образууд болоно. Тус фильм найруулан табихадаа, режиссер В. Строева тэрэ үеын тон шухала документнүүдые хэрэглэһэн байна.

Хоёрдохёор, **«Хушалта дорохи дайн»** гэһэн фильм гаража эхилэнхэй. Дайн сэрэгэй болобошье, эрьехэ наран эрьежэл, хүнэй хуби заяан хубилжал байдаг. Фашистнуудай эзэлһэн Белоруссиин тала дайдада ажабайдал үргэлжэлжэл байһан юм. РСФСР-эй габьяата артистка Нина Николаевна Ургант эхын образые тон һайханаар харуулна.

«Байлдаанда хүбүүд мордоно» гэһэн фильм тэрээнэй үргэлжэлэлынь болодог. Партизануудай республика болоһон Белоруссиие, партизануудай моральна ба психологическа хүсэнэй үндэһэн тухай тус фильм соо харуулагдана.

Врач, уран зохёолшо, дүлэтэ революционер, партийна болон гүрэнэй элитэ ажал ябуулагша Нариман Наримановта **«Мүшэд унтардаггүй»** гэһэн кинофильм зорюулагдана. Бакинска комиссарнуудые гаргаһан коммунистнуудай бүлэгһөө Нариман Нариманов ургаһан. Тэрэнэй образые РСФСР-эй арадай артист Владимир Самойлов гүйсэдхэнэ.

«Шухала хөөрэлдөөн» гэжэ уран һайханай фильм соо радиожурналистын хуби заяан харуулагдана.

Тус фильм хараад байхадаа, хүн бүхэн ажабайдал, өөрынгөө уялга тухай, хүн түрэлтэнэй урда харюусалгатай байһанаа шүүмжэлэн бодохо байха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Шухала хөөрэлдөөн», «Мүшэд унтардаггүй» гэһэн кинофильмнүүдһээ хэһэгүүдые харанат.

СПОРТЫН ҺОНИНУУД

ГЕТЕБОРГ. Уялгата программая эрхимээр дүүргэһэн Австриин фигуристка Беатрис Шуба Европын түрүү һууриин түлөө мүрысөөндэ 1-дэхи һуури эзэлээ. Дэлхэйн болон Европын чемпионка 1243,1 баллтай болоһон. Швейцариин спортсменка Шарлотта Вальтер—2-дохи, итальянка Рита Трапанезе 3-дахи һууринуудые эзэлээ.

Үнгэрһэн жэлэй Европын мүрысөөндэ амжалта түйлаһан Людмила Пахомова Александр Горшков хоёр Гетеборгдохи мүрысөөндэ мүнгэн медальда хүртэхэ баатай болоо. Елүүр дээрэхи хатарaар мүрысөөнэй алтан медалиие ФРГ-гэй фигуристнууд Анджелике, Эрнху Бук гэгшэд абаашаха болоо.

Англиин фигуристнууд 3-дахи һуурида хүртэһэн байна.

Хатар гүйсэдхэдэг түрүүшын зургаан эрхимүүдэй дунда манай хоёр паар ороо. Эдэнэр — Татьяна Войтюк ба Вячеслав Жигалин (5-дахи һуури), Елена Жаркова ба Геннадий Карпоносов (6-дахи һуури) гэгшэд болоно.

ЛОНДОН. Шатараар эндэ үнгэрһэн уласхоорондын мүрысөөндэ Ленинградай шатаршад Виктор Корчной Анатолий Карпов хоёр түрүүшын хоёр һуури хубаалдаба. Тэдэнэр 14-һөө 11 очкотой боложо, түрүү һуури эзэлһэн байна.

Виктор Корчной һүүлшынгээ уулзалгада Аргентинын шатарша Мигель Найдорф гэгшэтэй тэнсээ. Тиихэдэ А. Карпов 56-дахи ябадалдаа англичанин Питер Мэрклендые шүүгээ. 3—4-дэхи һууринуудые бразилец Энрике Мекинг американец Роберт Бирн хоёр, 5—6-дахиие Светозар Глигорич (Югослави) Найдорф хоёр, 7—8-дахи һууринуудые 8 очкотой болоһон швед Ульф Андерссон, Вольфганг Унцикер (ФРГ) гэгшэд хубааһан байна.

* * *

Конькигаар Европын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ голландка Атье Кейлен-Деелстра чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Олон зүйлэй мүрысөөндэ тэрэ 182,805 очкотой боложо, дэлхэйн шэнэ рекорд тогтоогоо. Европын чемпионка байһан Нина Статкевич ехэ мүнгэн медальда хүртэхэ зуураа, СССР-эй рекорд (183, 135) шэнэлһэн байна.

СССР-эй суглуулагдамал командада түрүүшынхеэ наадаһан Свердловск городой студентка Людмила Саврулина 3-дахи һуури эзэлһэниинь һайшаалтай. Олимпиин наадануудай чемпионка москвичка Людмила Титова (183,804) 4-дэхи һуурида гараа.

Людмила Титова 500 болон 1000 метрэй зайда шүүһэн байна. Н. Статкевич 3000 метртэ СССР-эй шэнэ рекорд тогтоогоо—4.48.8 секунда харуулаа. 1500 метртэ Саврулина бүхэсоюзна рекорд дээшэлүүлжэ шадаа.

(ТАСС).

ГАЛАЙ АЮУЛДА ҺЭРГЭЛЭН БАЙХА

Янгинама хүйтэн январь һара хахадлаба. Хаа хаанагүй республикымнай колхоз, совхозуудай хонишод, малшад байра байдалаа намарһаа хойшо дулаалаад, мүнөө үбэлжэлгээ гэмгүй һайнаар үнгэргэжэ байнхай.

Үнэндөө малшад үбэлжэлгэдөө бэлдэхэдээ ганцахан малай байрын нүхэ һүбые бүглэхэ, үбһэ тэжээлыень газаагаа зөөжэ асарха бэшэ, харин гал түлихэ пээшэнээ заһабарилха, хоолойень сэбэрлэхэ, мүн зайн галай утаһануудые нарин нягтаар хаража шалгаад, муудаһыень дары шэнэлхэ гэхэ гү, али гал аюул сараха гүрэнэй хиналтые дүүрэнээр баримталха ёһотой.

Юуб гэхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай зарим ажахынуудай малшад, хонишод, хүтэлбэрилэгшэд галай аюулһаа һэргылхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулдаггүй байһандаа горитой алдуу гаргаһан байна. Жэшээлбэл, нёдондо жэлэй май һарада Хурамхаанай аймагай Дэрээнэй совхоздо һаамхай үнеэдэй байра дүрэжэ, олон үнеэд галда шатажа хосорһон юм. Теэд энэ түймэр юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, тус гүүртын малшад галай аюулһаа һэргылхэ гурим бүдүүлигээр хазагайруулдаг байгаа бшуу. Бригадир нүхэр Бубеев энээниие һайн мэдэжэ байбашье, зохихо хэмжээ абадаггүй байгаа. Тиигэжэ хуушаржа муудашаһан, зарим газараараа таһарха болоһон зайн галайнь утаһан шанга шуурганай болоходо хүрмэлдэжэ, малайнь байра соо харанхы болоһон юм. Эгээл тэрэ үедэ тус гүүртын хүдэлмэришэн Аранзаева хайхарамжагүйгөөр зуруул аһаагаад, гал унагааһанаа обёороогүй. Удангүй үнеэдэй байрада дэбдиһэн һолоомон дүрэжэ эхилээ. Мүн энэ үедэ гүүртын харуулшан Дырчикова хубиингаа хэрэгээр ондоо тээшээ ошоһон байгаа. Иигэжэ гүүртын малшадай, совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй гал аюулһаа һэргылхэ хэрэгтэ анхарал табидаггүйһөө ажахыдань 50 мянган түхэригэй гарза ушаруулагдаа.

Һүүлэй үедэ республикымнай колхоз, совхозуудай малай фермэнүүдтэ нарай малай байра дулаасуулха шэнгэн түлишөөр хүдэлгэгдэдэг теплогенераторнууд улам үргэнөөр хэрэглэгдэдэг боложо байнхай. Иимэ түхеэрэлгэнүүдые ашаглахада, гаргаша багатай байһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье, дулаасуулдаг түхеэрэлгэнүүдые тодхоходоо, галай аюул һэргылхэ гурим хараада абаха, ашаглаха гуримыень нарин нягтаар сахиха шухала. Хэрбээ хайхарамжагүйгөөр хандабал, баһал гал түймэрэй усалда орожо магад.

1971 оной эхеэр Кабанскын аймагай Шергинскэ совхозой 3-дахи отделениин малай фермын гал түлигшэ нүхэр Лазарев тэжээл буйлуулдаг цехэйнгээ шэнгэн түлишөөр хүдэлдэг пеэшэн түлеэд гаража ошоһон байгаа.

Тэрэ үедэнь пеэшэнэйнь форсункын нүхэн бүтэжэ, солярын гоожодог сорго дамжажа ерэһэн тал боошхотой түлишэдэ аһашоо. Тиигэжэ гахайн фермын томо байра, 592 поршоонхо үнэһэн тоборог боложо, аяар 24 мянган түхэригэй гарза ушаруулагдаа. Гал аюул һэргылхэ хэрэгтэ албан хойрогоор хандадаг байһанайнгаа түлөө совхозой главна инженер, гал түлигшэ хоёр хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаһан.

Тиихэдэ байгша оной январиин 7-до теплогенераторай түлишэ дамжуулдаг сортын эбдэрхэй байһан дээрэһээ Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхозой Далахайн гүүртын туғалнуудай байра, 20 тугал галда шатаагдашоо. Гэхэтэй хамта, эндэ гал түймэр унтаргаан сараха ямаршье зэр зэмсэг үгы байгаа. Харин колхозойнь түймэр сараха түхеэрэлгэтэй автомашина энэ үедэ ажахын хэрэгээр ондоо тээшээ эльгээгдэһэн байгаа.

Мүн лэ иимэрхүү ушарнууд, усадхагдаагүй дутагдалнууд Зэдын аймагай Доржи Банзаровай, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Мир» колхозуудта, Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо, Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо, Эмнын совхоздо үшөөл бии байһаар. Тэрэшэлэн Загарайн аймагай Эрхирэгэй, Тайлсын совхозууд, «Гигант» колхоз гал сараха ямаршье техникэгүй.

Гадна зарим отара, гүүртэнүүдтэ зайн галай утаһан хуушаржа таһарха болоһон, электролампочкануудынь газаа тээгүүрээ шэлээр хэгдэһэн гацаргүй. Зайн галай утаһанай хуушарһан дээрэһээ нёдондо Улаан-Үдын аймагай «Авангард», Зэдын аймагай «Мир» колхозуудта тэжээл буйлуулдаг цехүүдынь дүрөө.

Эгээл мүнөө түл абалгын түлэг эхилээд байхада, гүрэнэй, колхозой зөөриие галай аюулһаа абарха, түймэрэй усалһаа һэргылхэ талаар бүхы малшад, харуулшад, гал түлигшэд, электро-хабсаргагшадта гал аюулһаа һэргылхэ дүримүүдые ойлгуулха шухала. Гадна гал аюул сараха зэр зэмсэгүүдые яажа хэрэглэхэ, түймэрэй аюулһаа адууһа малаа ятаад түргөөр гарха аргануудта малшадые һургаха хэрэгтэй. Тиихэдэ гүүртэнүүдые даагшанар, колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд гал аюулһаа һэргылхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, дутагдалнуудаа түргэн усадхаха зэргэтэй. Тэрэшэлэн гүүртэ, отарануудтаа, мастерской, склад болон амбаарнуудта гал түймэр сараха зэр зэмсэгүүдые хододоо бэлэн байлгаха.

Гал аюулай болоһые соносхоһон дохёо үгэхэ абяа ехэтэй түмэр фермэнүүдэй газаа үлгэхэ.

Гэхэтэй хамта малай байра соо тамхи татаха, гал аһааха гэхэ мэтые эсэслэн хорихо, ошыень бариха түхеэрэлгэгүй трактор, машинануудые оруулхагүй.

Ниитын зөөриие гал аюулһаа абарха хэрэгтэ малшад, хонишод, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд болон хүн бүхэн анхаралаа хандуулжа, хододоо һэримжэтэй ябаха шухала.

Б. ДАРАГАН,
Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын гал аюулһаа һэргылхэ таһагай начальнигай орлогшо.

ХИЛЫН Саанаһаа

РАДИО ТЕЛЕФО ТЕЛЕГРА

ИКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИ

РИМ. (ТАСС). Италиин Коммунис партиин ЦК-гай пленум эндэ боложо, «Мүнөөнэй политическэ зүришэлдөөнэй үедэ коммунистнууд юу хэхэб» гэһэн, ИКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Торторелльын элидхэлые зүбшэн хэлсээ. Пленумдэ хабаадагшад энэ элидхэлыень нэгэ һаналтайгаар һайшаагаад, Италида тохёолдоһон политическэ, социальна ехэ, орёо зүришэлдөө демократическа гуримаар шиидхэхын түлөө» тэмсэхыень ИКП-гэй бүхы гэшүүдые уряалһан шиидхэбэри гаргаба.

«Демократическа хүгжэлтын замаар урагшаа дабшаха, амгалан, национальна бэеэ дааһан байдал хангаха, Европодо буу зэбсэг хуряаха ба аюулгүй байдал түйлаха зорилготой гадаадын-политическэ хараа бодол бэелүүлхэтэеэ хамта, реформо ба экономическа программа гүйсэдхэхэ» шухала гэжэ шиидхэбэри дотороо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

«Тохёолдоһон зүришэлдөөн демократическа гуримаар, богонихон болзор соо шиидхэгдэхэ ёһотой» гэжэ шиидхэбэриин түгэсхэл соо хэлэгдэнэ.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ХЕЛЬСИНКИ. ТАСС). Урда Родезидэхи хюдалга болюулхыень, энэ орон доторхи олонхи африкан зондо бэеэ дааһан байдал олгохыень Англиие, Смидэй засагые баадхахын тула хэмжээ абаха уряатайгаар Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет ООН-до хандаба.

САНТЬЯГО. (ТАСС). О'Хиггинс, Кольчагуа, Линарес гэжэ провинцинуудтахи Национальна конгрессто хэгдэһэн нэмэлтэ һунгалтын дүнгүүдтэй дашарамдуулан, Арадай нэгэдэлдэ хабаатай партинуудай мэдүүлгэ эндэ тунхаглагдаа. Конгрессһээ гараһан христианско-демократическа ба национальна партинуудай түлөөлэгшэдэй орондо эсэргүү талаһаа сенатор ба депутат һунгагдаха ёһотой байгаа.

Зүүнэй тала баридаг хүсэнүүд тэдэ провинцинуудта (помещигүүдэй түшэг байдаг провинцинуудта) президентые һунгаха үеэр олонхинь хэзээшье болодоггүй байһан, харин мүнөө олониитын бага тогтууритай дэмжэлгэдэ хүртөө гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

БОНН. (ТАСС). Советскэ Союзтай, Польшотой хэһэн договорнуудые тон ойрын сагта бундестагаар эсэслэн баталуулхын түлөө хүдэлөөнэй улам үргэдэжэ байһан тухай мэ сэлнүүд ФРГ-гэй элдэб н гуудһаа ороно.

Федеративна Республи хойто зүгтэ — Бремен, Б мерхафен, Дельменхорст Аурих хотонуудта — Ге ниин Коммунис парти ол дискусси үнгэргэнэ, үй нүүдтэ информационно ст нүүдые табина гэжэ «Унз цайт» газетэ мэдээсэбэ. Эд социалис гүрэнүүдтэй ФРГ харилсаа һайжаруулха, х договор хүсэндэнь оруулха халa гэжэ харуулха зорилго

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Му жэлдэ университедүүд, леджнүүдые дүүргэһэн аме кан студентнэрэй ажал олох амар бэшэ байна. Чикагод университедэй түлөөлэг дүүргэжэ гарагшадаа ажа оруулха арга бэдэрэн, 185 мо фирмэдэ хандажа асуу хэбэ. Тиихэдэнь гүйлтые хангаха аргагүй байна, СШ гай студентнэртэ яршаг г тоологдоһон нёдондо жэлэй һээ үшөө үсөөн һуури му үгтөө гэжэ харюусаба.

М. ШУМАНАЙ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ТОКИО. (ТАСС). Вьетнам арадай өөрынгөө байдал өөрөө тодорхойлхо эрхыень мэдэрһэн хэлсээ баталалга — Вьетнамда амгалан байдал тогтоохо ганцахан зүб зам болоно гэжэ Францийн гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Шуман Токиодохи пресс-конференци дээрэ мэдүүлбэ.

«Индохитадай асуудал Францида шиидхэгдээгүй зорилго байһаар. Юундэб гэхэдэ, Индохитадта дайн боложо үргэлжэлһөөр, дайнай ябуулганууд улам үргэдхэгдэжэ, Лаос ба Камбоджодо абаашагданхай, Вьетнамай Демократическа Республикые агаарһаа бомбодолго һэргээгдээд байна, энэнь тон гэмшэлтэй», — гэжэ М. Шуман хэлэбэ.

Хэрбээ энэнь «дайе Вьетнамай түхэл шэнжэтэй болгохо» гэһэн удхатай байбал, Францида таарахагүй гэжэ сэхэ хэлэхэ байнаб. Зүришэлдөөе сэрэгэй аргаар бэшэ, харин политическэ гуримаар шиидхэхэ политика Францийн зүгһөө дэмжэгдэхэ байха, — гэжэ М. Шуман мэдүүлээ.

МАОИЗМЫН ЗҮРИШЭЛДӨӨН УЛАМ ГҮНЗЭГЫРНЭ

СОФИ. (ТАСС). «Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй политикань КПК-гай зэргэдэшье, мүн Хитадһаа ондоо тээгүүр маоизмын тала баридаг этэгээдүүдэй дундашье сүртал бодолой талаар эмхи гуримаа алдаха ябадал тохёолдуулаа гээд сэхэ хэлэхээр байна», — гэжэ «Труд» газетэ бэшэнэ. Маоистнуудай үгэнүүд, хэрэгүүдэй хоорондоо тон ехэ алгасаатай, зүришэлдөөтэй болоһые Хитадай хүдэлмэрилэгшэд ба интеллигенци бүхы дэлхэйн революционно олониитэ харана. Гэхэтэй хамта, маоизмын бүрин доройтожо, хосоржо байхые харана.

Хитадууд национально-сүлөөрэлгын хүдэлөө хамгаалдаг юм гэжэ тодоруулхые Пекинэй номнолшод али болохоор оролдоно. Теэд Зүүн Пакистанай национальна бэеэ дааһан байдалтай болохын түлөө тэмсэлдэ ямараар хандажа байһанаа бодото дээрэнь элирхэйлхэ болоходоо, маоистнууд бенгаль арадай дайсадые, Яхья Ханай хархис засагые дэмжэһэн байна гэжэ тус газетэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

Маоис хүтэлбэрилэгшэдэй хорото балмад хараа бодол — тэдэнэй өөһэдынь дунда саг үргэлжэ зүришэлдөөнэй гарадаг ябадалай гол шалтагаан болоно гээд сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ. КПК-гай IX съезд дээрэ Мао-Цзэ-дунай өөрынь шэлэжэ һунгуулһан партиин хүтэлбэрилэгшэдэй дундашье үзэл бодолой ехэ алгасаанай гараһан ушар эндэ хэлэгдэһэнэй гэршэ болоно бэшэ гү? Энээнһээ ондоо юумэ хүлеэхын аргагүй байгаа.

АЖАЛ БА КАПИТАЛ

ПАРИЖ. (ТАСС). Испаниин Каталони ба Басконуудтахa олохон предприятинуудай ажалшад буһалгаалжа байнхай. Ажаллаха арга боломжо һайжаруулха, салин хүлһэ нэмээхэ эрилтэ табина. Горнорудна, металлургическа промышленностиин, тэрэшэлэн оньһон нарин түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилдэг предприятинуудта забастовконууд болоно. Энээн тухай «Юманите» газетэ мэдээсэбэ. Предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалшадай эрилтэ хангахые арсан, хүдэлмэришэдые ажалһаань олоор гаргана.

ЛОНДОН. (ТАСС). Ливерпульдахи «Бритиш лейланд мотор корпорейшн» гэжэ компаниин заводой хүдэлмэришэд арбан хоногой турша соо буһалгаалжа, илалта түйлаа: компаниин хүтэлбэрилэгшэд хоёр хүдэлмэришэниие ажалһаань гаргаха тухай хуули буса шиидхэбэреэ болюулхаар зүбшөөрөө.

Линвудтахи «Крайслер» гэжэ автомобильна компаниин заводой 6500 хүдэлмэришэд тэмсэжэ үргэлжэлһөөр. Эдэнэр салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табина.

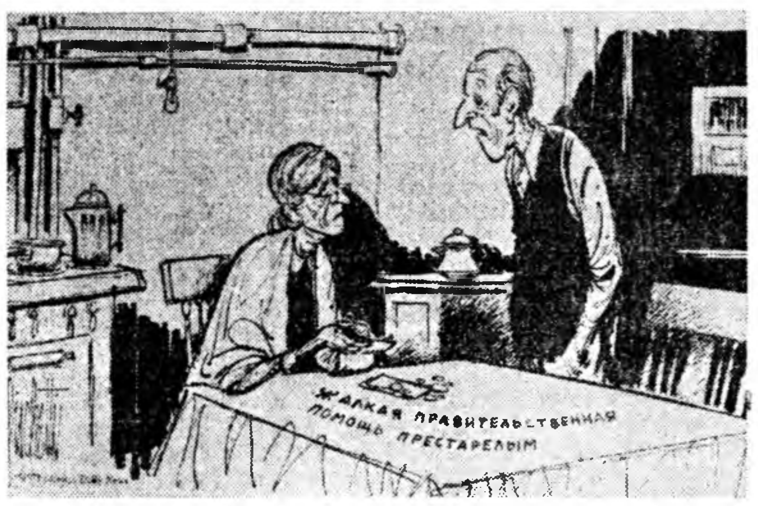

США-гай засагаархид наһатай болоһон хүнүүдэй пенсиин мүнгэ хаһажа, алмалта хэхые оролдоно. Тиимэһээ 65-һаа дээшэ наһатай 5 хүн бүхэнэй нэгэниинь үгытэй ядуу байдалтай болонхой. (Газетэнүүдһээ).

«Наһамнай хороошье һаа, бидэнэрэй байдал нэгэ бага һайн шэнгеэр үзэгдэхэ һэн ха».

«Чикаго дейли ньюс» газетэһээ абтаһан карикатура.

ТАСС-ай фотохронико.

Э. КЕННЕДИИН МЭДҮҮЛГЭ

ЛОНДОН. (ТАСС). Аме кын сенатор Эдвард Кенне Ольстертохи мүнөөнэй гури усадхаха, тэндэһээ Англиин рэгүүдые гаргаха шухала г Хойто Ирландида, Вьетна боложо байһан тулалдаану хоорондо илгаагай бии бай харанагүйб гэжэ Э. Кенне Англиин «Ай-Ти-Ви» г телевизионно корпорацида тервью үгэхэдөө мэдүүлээ. О стерто Англи «тон хэрзэгы рүүн ааша гаргана, оло ушарта харюусалгагүйгөөр х дана» гэжэ сенатор хэлэбэ.

Хойто Ирландиин хэдэн з хүнүүдые сүүдгүйгөөр, мүрд гэгүйгөөр түрмэдэ хаадаг, ко лагерьнуудта байлгадаг «о эрхэ түлөөлэлгэ тухай хуули болюулха шухала гэжэ Кен ди һанамжалба.

ҮШӨӨ НЭГЭ ХОРОТО ҺАНААШАЛГА БУРУУ ҺҮРЭБЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Х лита ёһоор һунгагдаһан Ма тын премьер-министр Доми Минтофф гэгшэдэ эсэргүү Бр таниин тагнуулай албанай хо то муухай аашые Ла-Валлет дэ гарадаг «Мальта Ньюс» г тэ элишэлбэ.

Информационно агентс нүүдэй Ла-Валлеттеһээ мэ сэһэнэй ёһоор, Дундада да шадархи энэ багахан оро үсэд премьерые ямаршье гаар алажашье һаань « суулха» түсэб Англиин тагн лай албанай зохёонхой бай тухай мэдээсэгдээ.

9 миллион хүн ажалгүй байһаар

БРЮССЕЛЬ. (ТАСС). 19 оной январиин байдалаар ка талис оронуудтахи 9 миллион ажалгүй байба. Тэдэнэй дунда 5 миллиониинь — США-да, миллиониинь — Великобрита да, 570 мянганиинь — Япо 500 мянга шахуунь — Фран да, 250 мянганиинь ФРГ-дэ т на. Австралида, Бельгидэ, Ш ци ба бусад оронуудта хэдэн баад мянган «үлүү» хүнүүд байна.

Хэблэлэй багсаамжын ёһо промышленна үйлэдбэрилгын роогдоһонһоо уламжалан, а гүйшүүлэй тоо 1972 ондошье мэхэ болоно.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Мүнгэнэй, эд хэрэгсэлэ терейн нэгэдэхи шүүбэритэ 1972 оной февралиин 4-дэ нин городто болохонь.

Тус тиражда «Москвич «Запорожец-ЗАЗ-966» авто нанууд, элдэб түхэлэй мото телевизор, пианино, вело фотоаппарат, холодильник, рична хүдэлмэриин ковёрну лон элдэб үнэтэ эд ба нэгэ түхэриг хүрэтэр мүнгэн ш наадагдаха юм.

Шүүбэритэ лотерейн би дые абахаяа бү мартагты!

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Социалис мүрысөөнэй алхам»—подборко. Рейдовэ бригадын материалнуудһаа. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Табан жэлэй түсэб»—Ц. Данзановай статья. «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» гэһэн гаршаг доро А. Рыжковой корреспонденци. Орон доторхи һонинууд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Үгэсэ ойлголсон хүдэлхэ»—М. Скороходовагай корреспонденци. «Талада автофургонууд»—Б. Дугаровай корреспонденци. Түрэл орон доторнай.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нютаг нютагай һонинууд. Хилын саанаһаа.

СЭ ЭНХИР КРАН

18.00—«Еще горит Хатынь»—документальна фильм. 18.30—«Моя Турсун-апа»—телеочерк. 18.50—«Маоизм без маски»—буряад хэлэн дээрэ дамжуулга. 19.05—«Чудо-тыква»—үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультипликационна фильм. 19.40—телепанорама. 20.00—«Василий Колотов»—Свердловско студиин фильм. 20.15—концерт. 20.45—«Товарищ рабочий» гэһэн дамжуулга. 21.30—«Семья, как семья»—телевизионно уран һайханай фильм. 22.40—«Это было в Орше»—Белорусска телевидениин фильм. 23.30—һүүлэй һонинууд. 23.40—концерт.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-5 приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66- отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности строительства—61-35, советского строительства и быта—69- культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-03347. Заказ № 11